

Kristijonas Donelaitis

Metai.

PAVASARIO LINKSMYBĖS

Jau saulelė vėl atkopardama budino svieta
Ir žiemos šaltos trūsus pargriaudama juokės.
Šalčių pramonės su ledais sugaišti pagavo,
Ir putodams sniegs visur į nieką pavirto.
Tuo laukus orai drungni gairindami glostė
Ir žoleles visokias iš numirusių šaukė.
Krūmai su šilais visais išsibudino keltis,
O laukų kalnai su kloniais pametė skrandas.
Vislab, kas rudens biaurybėj numirė verkdams,
Vislab, kas ežere gyvendams peržiemavojo
Ar po savo keru per žiemą buvo miegojęs,
Vislab tuo pulkais išlindo vasarą sveikint.
Žiurkės su šeškais iš šalto pašalio traukės.
Varnos ir varnai su šarkoms irgi pelėdoms,
Pelės su vaikais ir kurmiai šilumą gyrė.
Musės ir vabalai, uodai su kaimene blusų
Mus jau vargint vėl pulkais visur susirinko
Ir ponus taip, kaip būrus, įgelt išsižiojo.
Bet ir mitins jau šeimyną savo pabudint
Ir prie darbo siųst bei ką pelnyt n' užsimiršo.
Tuo pulkai jų pro plyšius išlįsti pagavo
Ir lakstydami su birbynėms žaisti pradėjo;
O vorai kampuos sėdėdami verpalus audė
Irgi medžiot tinklus tyloms kopinėdami mezgė.
Bet ir meškos, ir vilkai šokinėdami džiaugės
Ir suplėšyt ką tyloms į pagirį traukės.
Ale kokie dyvai — nei viens iš didelio pulko
Verkdams ar dūsaudams mus lankyt nesugrįžo;
Ne! ne verkt, bet linksmintis visi susirinko:
Nes darbai žiemos visur jau buvo sugaišę
Irgi pavasaris ant visų laukų pasirodė.
Tuo po tam pašaliai visi kribždėti pagavo
Irgi, bešūkaujant pulkams, ošims pasikėlė.
Viens storai, o kits laibai dainuoti mokėdams
Ir linksmiai lakstydamis ik debesų kopinėjo;
O kits ant šakų kopinėdams garbino dievą.
Bet ir valgių dėl skūpų nei viens nesiskundė.
Rūbai šio ir to didei jau buvo nudilę;
O tūls lopytą parlėkdams parnešė kuodą
Ir pasisotint ant laukų vos mažumą rado.
O štai ir taipo parvargęs nieks nedejavo,

Bet visi visur sumišai šokinėdami džiaugės.

Gandras su kitais kaimynais parlėkė linksmas
Ir gaspadoriškai ant kraiko tarškino snapą.
Taip besidžiaugiant jam štai jau ir jo gaspadinė
Iš šaltos gaspados vėl išlindusi rados
Ir su savo snapu meilingą sveikino draugą.
Kraiką jie visur didei sudriskusį rado;
Ogi namus naujus, užpernai tikt budavotus,
Rado ant visų kampų permier pagadintus.
Sienas ir čytus ir daug naujintelių sparų
Vėjai su sparnais nuo kraiko buvo nuplėšę.
Duryš su langais ir slenksčiais buvo nupuolę;
Ogi troba visa visur iškrypusi rodės;
Todėl tuo abu, kaip reik tikriems gaspadoriams,
Vislab vėl taisyt ir provyt sukosi greitai.
Vyrs tuojaus žagarų budavonei parnešė glėbį;
O gaspadinė jo pūstynes mandagiai lopė.
Taip po tam abu, daug dirbę bei trūsinėję,
Valgį sau sužvejot pas klaną nulėkė greitai
Ir, kelias varles bei rupuižes paragavę,
Dievui iš širdies visos vienai dėkavojo.
Tu žmogau niekings! mokinkis čia pasikakint
Ir pasisotindams gardžiaus n'uzmiršk savo dievą.

Krūmus ir girias visokios ošino dainos;
O laukus visur bei pievas skambino garsai.
Gegužės ir strazdai sumišai lakstydami žaidė
Ir sutvertojų linksmai rykaudami gyrė.
Kregždės su lengvais sparnais aukštai pasikėlė
Irgi bešūtydamos nei kulkos šaudė per orus,
O paskui valgius prastus be priprovų valgė
Ir pasivalgiusios pliuškėjo pasaką savo.
Gervins ik debesų juodų dyvinai kopinėdams
Ir nei verkdams irgi dejuodams skambino dangų;
Bet tai ne verksmai, kad jis taip skambina šaukdams,
Ne! jis nor pamokint, kaip dievo didė galybė
Ir paukštelių balsuos yr didei stebuklinga.
Žvirbliai su vaikais žodžius girdėdami tokius:
„Rods, — tarė, — mūs giminė taip jau vis šlovina dievą.“

Bet lakštingala, dar ikšiol kytriai pasislėpus,
Laukė vis, iki kožnas bus savo dainą pabaigęs.
Todėl ji paskiaus kasmets vis pradeda šūkaut
Ir nakties čėse, kad sviets jau miegt įsigūžtęs,
Sau viena tamsoj budėdama garbina dievą,
O išaušus jau, kad mes iš patalo kopam,
Kartais budina mus ir mūsų linksmina širdis.
Ak šlovings dieve, kaip dyvins tavo sutaikymis!
Kad mes rudenyj ar žiemos čėse pasislėpę
Ir susirietę pas meilingą kakalį krankiam,
Tai ir tu, paukšteli miels, pas mus nesirodai,
Bet taip jau, kaip mes, tamsoj pasislėpusi lindai
Ir mažu savo glūpas muses sapnuodama gaudai.

0 štai, kad mes vėl linksmi pavasarį švenčiam
Ir savo darbus ant laukų jau dirbt pasitaisom,
Tuo ir tu, savo skambantį nutvėrusi vamzdį,
Su visokiais balsais ir dainavimų garsais
Ragini mus pasidžiaugt ir mūsų lengvini darbus.

Ale sakyk, gaidel! dėl ko tu vis pasislėpus
Ir, kad pradeda temt ar naktyj, paderi šūkaut?
Kodėl taip didei slapais su pasaka savo?
Juk sviets visas, ar būt būrs, ar pons įsirėmęs,
Ir vaikai be buksvų, ir krunėdami diedai, —
Kožnas ir kiekvienas tavo šauną garbina daina,
Kad tu mums dyvus linksmų lakštingalų čiauški.
Tu vargonų bei cimbolų niekini garsą.
Smuikai tav ir kanklys tur su gėda nutilti,
Kad rykaudama tu savo saldų pakeli balsą
Ir kinkyt, paplakt, nuvažiuot išbudini Jurgį!

Kad prieš vakarą tu pasislėpus pradedi juoktis,
0 mes daug prisivargę jau į patalą virstam,
Tai tu tarp kitų paukštelių nei karalienė
Vis dailiaus ir šlovingiaus savo šūkteri šūtka.
0 kad kartais kobotą mes tavo pamatom,
Tai tu mums nei žvirblis būriškas pasirodai.
Tu sermėgų poniškų, puikiai padarytų,
Ir žiuponiškų turbonų niekini rėdą;
Bet vis nei būrka prastai viešėdama čiauški.
Ak! ir tarp žmonių daug syk taip jau nusiduoda,
Kad ant svieto šio mainų tikrai padabojam.

Diksas, ans žioplys, mieste didei pasipūtęs
Ir su rūbais blizgančiais kasdien išsirėdęs,
Nei dievaitis koks tarp būrų skiauturę rodo;
0 kad kartais mes jo glūpą girdime kalbą,
Tai ir būrs tur spiaudyt ir didei nusidyvyt;
Ypačiai kad apjekėlis toks niekina dievą
Ir besišypsodams kaip pons glūpumą parodo.
Ak! kiek sykių Krizas, į vyžas įsinėręs
Ir savo skrandą būrišką viešėt užsimovęs,
Po prastu savo stogu nei lakštingala čiauška,
Kad širdingai jis savo dievą pradeda garbint.

Tu, paukšteli miels! ne poniškai prisivalgai.
Riebūs mūs lašiniai bei dešros tau nepatinka,
Ir keptų bei virtų valgių mūsų nenori.
Tu neliūbiji pyragų neigi ragaišių
Irgi nevožiji gardžiausio gėrimo ponų;
Bet, pasisotinusi prastai, tikt vandenio trokšti.
Tikt n'uzmiršk, gaidau! per daug giedodama valgyt.
Imk drąsa, nečėdyk, kas mums birbina galvas.
Valgyk sau sveika, kad nori, vabalą marga!
Valgyk grikvabalius, muses ir dyviną žiogą!
Valgyk skruzdėles ir jų negimusią veislę;
Bet ir mūs paminėk į mūsų girę parėjus,
Kad dainuodama dar ilgiaus savo vasarą švėsi

Ir „Jurgut, kinkyk, paplak, nuvažiuok" pasakysi.

Tu niekings žmogau! mokinkis čia pasikakint,
Kad tau kartais tropijas skūpai prisivalgyt.
Į paukščius žiūrėk! Viens prastą kirminą kramto,
O kitsai, stokodams grūdo, gnyba žolelę.
Juk ir jie kasmets, mus atlankyti sukeliavę,
Kūdą vis ir alkstantį pavasarį randa;
O vei, todėl tikt nei viens niekad nesiskundžia.
Tau, žmogau! miels dievs daugių daugiau dovanojo,
O tu dar niurni, kad, kartais alkaną dieną
Ar skūpus čėsus sulaukęs, šiupinį gramdai?

Taip sumišai besijuokiant, štai užims pasikėlė
Ir tuojaus erelis rėkaudams pasirodė.

„Tič, — tarė jis, — pulkai susirinę, liaukitės ošti
Ir tikrai klausykit, ką mes jums pasakysim."
Štai tuojaus visi pulkai, girdėdami šauksmą,
Iš visų pašalių susilėkė jam pasirodė:
„Štai mes, jūs tarnai! Ką velys jūsų malonė?" —
„Mes, — atsiliepdams jiems erelis, — norime tardyt,
Kaip jūsų mylista žiemos bėdoj išsilaikėt.
Ar pristokot ko? ar kas tarp jūsų pagaišo?
Rasi ką šeškas ar baisinga pelėda sudraskė,
Mažu ką vanags ar kiaunė kopinėdama smaugė,
Mažu ką neprietelius žmogus mums numušė šaudams
Ar kytriai, nei koks klastorius, gyvą pakorė,
O paskui prisiest skauradoj iškepė biedžių."

Taip ereliui klausiant ir aštriai tyrinėjant,
Gandras ant savo lizdo nei koks pons išsisplėtęs
Bei besikloniodams vis ir linksmi šokinėdams:
„Dievs, — tarė, — svieta šį sutverdams ir budavodams,
Daugel tūkstančių gyvų sutvėrimų leido
Ir kožnam savo valgi bei gyvatą paskyrė;
Juk visur, kur žiūrim tikt, dyvai pasirodo.
Pulką šį sutvėtojį į vandenį siuntė,
O anam ant orų plaukt sparnus dovanojo.
Daug gyvų daiktų po medžiais girėse slapos;
O kiek ant laukų linksmi plezgendami laksto
Ar pas žmones ant kiemų čypsėdami burzda!
O vei kožną dievs vis su pasimėgimu sotin.

Kartais tropijas sulaukt ir alkaną dieną,
Kad visur per daug baisybės darganų teška
Ar kad dėl žmogaus griekų dievs vargina svieta.
Neprietelis žmogus daug syk mus gandina šaudams
Irgi bičiulių bei genčių mums numuša daugel.
Kartais nuo vaikų meilingus atskiria tėvus
Ar aukštai kopinėdams paukščių pavagia veislę.
Sykais vargstantiems nei koks geradėjas
Grūdus patvoryj barstydams ragina valgyt;
O štai, kad tarp mūsų kas ką lest pasidrašin,
Su tinklais glūpiems draugams iškadą padaro
Ar su provyta pūčka tikt muša, tikt muša.

Ir tarp paukščių rods tūls kytras randasi sukčius,
Kurs gardžiai prisiest slaptoms savo numuša draugą.
Vanags, ans klastorius, ir pelėda, jo dumčius,
Ir varnai su varnoms, ir jų draugala šarka
Daug kasmets, kaip žinom, išgaišina nabagų;
Bet toksai razbaininks dar tarp mūs nesirado,
Kaip žmogus tūls yr, kad jis smaguriaut išsižioja."

Taip besipasakojant, dyvų dyvai pasidarė.
Balsas nei nuskęstančio sušuko nešvankiai
Ir vis „gelbėkit, ak! gelbėkit" padusėjo.
Tuo visi pulkai to garso taip nusigando,
Kad ir pats erelis jau kribždėti nedrįso;
Tikt šikšnosparnis dar viens su pilka pelėda
Iš biaurių pašalių pamaži pasidrašino lįsti
Ir tikrai tyrinėt, koks strokas ten nusitiko.

Štai viens pons, puikiai rėdyts (tikt gėda sakyti),
Mislyk tikt, aukščiausių ponų viens, prisiėdęs
Ir visokių rinčvynių svetimų prisikošęs,
Voliojos ant aslos ir prasikeikdams rėkė:
Nes jis velnius ir velniūkščių kaimenę visą,
Dievą bluznydams, taip baisiai šaukti pagavo,
Kad visa pekla dėl to nusigandusi rūko
Irgi bedugniai jos bei pamotos prasivėrė.
Žinom juk visi, kaip ponai keikdami rėkia;
Bet ir būrai jau nuo jų mokinasi rėkaut.

„Kas tau, biedžiau, kenk?" — šikšnosparnis tyrinėdams
Irgi nuskūsdams poną tą pasidrašino klausti.
„Ar gumbu sergi per daugel kabiar ėdęs?
Mažu pečenkos vėl iš pilvo veržiasi laukan?
Juk ir tavo tetėns užpernai taip prisiėdęs
Su savo pusbroliais, kaip tu, pilvuodami sirgo,
Ik paskiaus jie perplyšo ir numirė baisiai."

Štai didpilvis šitas, tą graudenimą jausdams,
Dar daugiau išputo ir durnuoti pradėjo:
Nes jis tuo plaukų nuo kiaušės nupešė pluoštus;
O paskui barzdos nuo smakro pusę nuplėšė
Ir su nagais kumpais savo veidą visą sudraskė.
Bet dar tai negana; jis vis pinigų graibydams
Ir besispardydams su valgiais parmetė stalą;
Taip kad šunys, iš visų pašalių susibėgę,
Poniškus valgius ir brangius viralus ėdė.
Bet ir to negana; jis ėmęs didelį peilį
Gerklę su stemple jau perpiaut ištiesė ranką.
Čia šikšnosparnio širdis taipo nusigando,
Kad šikšniniai jo sparnai jau lėkt n'įgalėjo;
Ale pėlėdpalaikė, dėl to smertnai nusiminus,
Vėl atpenč tuojaus į namą savo sugrįžo
Ir naujienas tas bei tokį dyviną trūšą,
Kad orai pikti, kasnakts dar praneša svietui
Ir dėl to žmogaus tamsoj dūsaudama verkia.

„Ak! — tarė Lauras, rymodams ant stripinio savo, —

Vis niekai, kad tūls žioplys su Bleberiu vapa,
Būk pilionys vis linksmai kasdien prisivalgą
Ir miesčionys be vargų mieste šokinėja:
Nes tokie žiopliai, butus pamatydami margus
Ir karietas blizgančias girdėdami trinkant,
Mislija, kad kožnas ponas puikiai išsirėdęs
Nei kaip angelas danguj kasdien pasilinksmin.
Ak, gaidau! lietuviški kytri pilosopai
Taip glūpai nezaunija, kad šiupinį šutin
Ar kad jie viešėt naujas vyžas prasimano.

Juk tikt viens glūpums, kad Milkus, Kasparo tarnas,
Poniškai pasirodydams kožnam pasitursin
Ir būrus prastus per kiaulių jovalą laiko.
Tu nenaudėli! dėl ko taip iškeli nosį?
Ar jau užmiršai, kaip pernai, piemeniu būdams,
Ožkas ir kiaules glūpas pas Bleberį šerei
Ir su vyžoms kaip glūps vaiks į baudžiavą traukeis?
Ar nežinai, kaip Pričkus, kad akėt nenorėjai,
Su botagu, kaip šulcui reik, tavo strėngalį drožė?
Tikt atsimink, kiek syk tavo tėvs, sopagus siuvinėdams,
Su kurpalium tau per rambią nugarą siekė,
O moma su ražu supykus mušė per ausį.
Ogi dabar jau kaip ponatis skiauturę rodai
Ir grumzdi, kad kartais būrs, pro šalį važiuodams
Ir tavo karda su nauju diržu pamatydams,
Ne tuojaus, kad tu liepi, kepurę numauja
Ir, kaip nori tu, jisai nenor pasikloniot.

Snargliau! eik pirma mokinkis kakalį šildyt
Ir savo pono suteptus sopagus nušluostyt.
Juk žinai, kaip jis tave dar per drimelį laiko
Irgi nupliekdams su lazda tavo nugarą skalbia.
Vei kapė bei tē kaip reik dar košt neprimokai!
Eik užsimauk vyžas, eik vėl pas Bleberį slūžyt!
Tikt girdėk, kaip kiaulės jo bei alkanos ožkos
Graudžiai pro plyšius žiūrėdamos ėdesių rėkia.
Kam išbėgai taip, prastojęs kaimenę kiaulių?
Ar negavai, ko reik, kasdien iš Bleberio rankų?
Ar reikėjo tau bensyk išgint neprivalgus?
Tikt atsimink, kaip jis tave nuogą priėmė slūžyt
Ir kiek utėlių jis tau kasdien nušukavo,
Ik išmokai jo penkias kiaules surokuoti;
O paskui kiek vargo jis ir ašarų verkė,
Ik jo daglą puskuilį su penketa kiaulių
Pro vartus išguit drįsai, kad išginė kerdžius.
Ogi dabar, žioply, jau gėdies Bleberio namo
Ir jo viežlybą, bei vertą niekini vardą?
Tič tiktai, ponat! mažu vėl teks žingine žengti,
Ir, kad dievs koravos, dar verkdams ubagais eisi."

„Rods, — tarė Pričkus, — jauns žmogus durnai dūkinėdams
Nei sidabras gyvs stikle mudriai šokinėja
Ir per daug durnuodams sau iškadą padaro.

Juk ir mes visi, glūpi dar būdami snargliai,
Daug visokių niekniekių glūpų prasimanėm.
Mes vaikai ant ūlyčių krūvoms susibėgę,
Lošom ir durnus štukus kaip kūdikiai taisėm.
Čia viens pulks, sau žirgus iš lazdų pasidaręs
Ir glūpai skraidydams, ant purvų šokinėjo;
O kitsai, botagus sau iš plaušų nususukęs,
Pauškėjo be kelnų šen ir ten bėginėdams;
Bet mergaitės, pačios dar privalydamos auklių,
Jau iš lopų margas sau lėles madaravo
Ir aukuodamos ant alkūnių garbino bostrą.
Žinom juk, kaip vaikesčiai savo vasarą švenčia.
Poniški vaikai, su būriškais susisėdę,
Kartais broliška purvus krapštydami žiopso
Ir taip viens, kaip kits, niekus be razumo plūsta;
Juk ir ponų vaikesčiai taip jau per subinę gauna,
Kad jie, kaip kiti vaikai, į patalą meža.

Andai aš su gromata siųsts pas Kasparą bėgau
Ir pas jo vartus naujus, kepurę nuvožęs,
Laukiau, ik tarnai man ponui lieps pasirodyt.
Štai žiūriu, viena boba vis lekuodama bėga.
Gryta! tariau, kas kenk, kam bėgi taip išsižiojus? —
„Ak! — tarė ji kytriai, — ponatis mūs maloningas...”
Taip ištarusi, ji tuojaus pas upę nušoko
Ir jo pridergtas buksvas su kultuve skalbė.
Aš besigėdėdams išvydau Krizą bekumpsant.
Vaike, tariau, ką misliji toktai pamatydams?
Ar ne mūsų žiopliai taip jau šokinėdami daro?

Būrkos savo lėles glūpas su skrandgaliu rėdo
Ir suvystytas į tamsų pasalių kiša;
Juk žinai, kaip būrai veislę savo kavoja.
Ale žiuponės savo lėles, margai dabinėtas,
Ant šilkų perynų vis į patalą guldo.
O vei ir jų lėlės, kad joms kas pasidaro,
Lyg taipo, kaip ir mūsiškės, klykia nešvankiai.
Bet jau ir taip visur, kol sviete kūdikiai augo,
Vargt ir verkt vaikų pirmiausias buvo remestas.
Dar nei viens ikšiol n'užaugo vis besijuokdams;
Ir iš lopšio dar nei viens n'iškopo neverkęs.

Vei žiūrėkim tikt! jau vėl su padėjimu dievo
Vasarą su šiltoms dienelems jaučiame grįžtant.
Vei! kaip žemė jau savo nuogą nugarą rėdo,
Ir kaip kožnas daikts atgydams pradeda džiaugtis.
Ant! paukšteliai po dangum, pulkais susilėkę,
Linksminas ir sumišai visur skraidydami juokias;
O keli tarp jų pautus rokuodami deda.
Ale palaukit tikt, iki pautai, jūsų padėti,
Čypsės ir po tam dar jus užaugdami kvaršins
Ir už procią jums menkai dėkavos išlėkę.
Taigi matai, taip paukščiams, taip ir mums pasidaro,
Irgi be vargo būt negal nei viens šiame sviete.

Juk ir mes, dar A, B, C nemokėdami čiauškėt,
Daug vargų bei strokų tėvams savo padarėm,
Ik bėginėt išmokom ir ką žaist prasimanėm.
O vei! kaip kiek išminties užaugdami gavom,
Ir darbeliai su vargeliais jau prasidėjo;
Štai tuo žirgai su lėlėms į sūdą pavirto.
Ak išties! kita prova, kad piemenio skrandą
Jau užsimovęs ožkas ir kiaules varinėji
Ar kad dargana su lytum pluk nugarą prausia.
Ei paskui, kad jau akėčias reik sekinėti
Ar kad margis su laukiu nenor rėplinėti,
Mislyk tikt! koktu dūšelei čia pasidaro.
Ypačiai kad po tam jau gyvos randasi lėlės
Ir nenaudėlės dėl niekų kvaršina galvas.
Juk žinai, kaip yr, kad pulks lėlių pasidaro.

Ak Adom! tu pirms žmogau išdykusio svieta.
Tu su savo Ieva, sode pavasarį švėsdams
Ir gėrybes uždraustas slaptoms paragaudams,
Sau ir mums nabagėliams daug padarei vargelių.
Dievs, tave koliodams ir žemę visą prakeikdams,
Dėl raspustos tos iš rojaus išmetė laukan
Ir su rūpesčiais tavo duoną paliepė valgyt.
Taip po tam tu, biedžiau, su Ieva, savo mote,
Išrėdyts su kailiais per laukus bėginėjai
Ar tamsoj pasislėpt į krūmus kur nusitraukei.
Žinom juk ir mes, koktu, kad kaip nusidėję
Slapomės ar kartais šen ir ten bėginėjam.

Tau, tėtat garbings! pirmykščios tavo lėlatės
Daug dyvų bei daug neregėtų štukų padarė,
Ik po tam iš tų lėlių pulkai prasidėjo
Ir kaip mūsų žiopliai tavo biedną kvaršino galvą.
Tu su savo Ieva juk dar nebuvo bandė,
Kaip jūsų veislės pulks ant svieta šio prasiplatins
Ir kiek vargo jums jisai padarys užaugdams.
Ale ką mislijo Ievutė, tavo pačiutė,
Kaip jos pirmas vaiks užgimęs klykti pagavo
Ar kaip pirmąsyk ji jam pasturgalį šluostė
Ir prastai suvystijus į pašalį kišo?
Ale, žėlėk dieve! kiek džiaugsmo judu sulaukėt,
Kaip susivaidijęs ant lauko juma sūnelis
Barės rūstaudams ir brolis numušė brolių?
Ak Adom! tu, peržengdams prisakymą dievo,
Sau ir mums padarei vargus ir didelę bėdą.
Juk ir mes, kaip tu, šime svieta vos pasirodom,
Štai tuo bėdos iš visų pašalių susibėga
Ir nuo lopšio mus ik grabo persekinėja.
Ale ką galim veikt? Pakol šime krutame svieta,
Turim jau visaip, kaip taiko dievs, pasikakint.
Juk ne vis reik vargt, ir tokios randasi dienos,
Kad, prisivargę daug, širdingai vėl pasidžiaugiam.
Ant žiemos smarkums su šalčiais vėl pasibaidė,

Ir ilgų nakčių tamsybės jau nusitrumpin,
Vei, saulelė, tikt žiūrėk! atkoptama greitai,
Brinkina jau laukus ir žolę ragina keltis;
Vei! ne daugio reiks, tuo vėl kvietkas pasidare
Uostysim ir garbinsim pavasarį margą.
Bet ir jūs, darbai, mus vėl užniksite dovyt,
Kad turėsime su vargais į baudžiamą trauktis.
Ak! kiek trūso reiks, ik į skūnes sugabensim,
Kas ant aukšto dar ar klėtyj guli be diego;
Ir kiek dar palūkėt reikės, iki šiupinį virsim.

Nugi dabar, į dievišką žiūrėdami ranką,
Judinkimės pamaži nuolatai nusitvert savo darbus
Ir nepabūkim, kad išgirsim darganas ūžiant
Ar kad orai mus daug syk visoki nugandins!
Skubinkimės, eime nugaminkim reikalą kožną!
Orei žagrių reiks, palyčių beigi noragų;
O akėčioms reiks negelių bei bingusių kuinų.
Žinom juk, ką jaučiai mums rėplodami riekia,
Kuinau tur, kad liepiam jiems, skraidydami trupint."

„Rods, — tarė Slunkius, — vėl bėsyk su padėjimu dievo
Išmiegot ir sąnarius atgaivinti galėjom.
Ak! kiek syk aš, rūpesčių visų neminėdams,
Ištisas ir užklots krankiau pas kakalį šiltą.
Ak! kad būt ilgiaus žiema pas mus pasilikus,
Ir kad vis miegot mums būtų sviete paskirta.
Ogi dabar, žėlėk dieve! jau vasara randas
Ir darbų naštas nusitvert vėl ragina rengtis.
Ak! man ašaros į akis jau pradeda trauktis;
O mano motė (žinot juk, koks moterų būdas)
Vis susiraukus ir rankas gražydama verkia.
Aš vaitodams vis ir tokią bėdą matydams,
Ak! močiute, tarius, bėsyk ir verkusi liaukis;
Juk dar čėso yr, ir mes atliksime darbus.
Žinom juk, kad ratas sens, pamaži besisukdams,
Tą daug syk apgauna, kur vis ritasi šokdams;
O kiek syk sutrūksta jis permier besisukdams!
Kuinas taip jau ramboks, vis žingine žergdams,
Kartais dar toliau uždėtą nuneša našta,
Kaip tūls žirgs durnuodams ir piestu šokinėdams;
O kiek syk dar iškadą sau pasidaro.
Ant! smalininks, saikėt ir išparduot savo smalą
Per kiemus pamaži važinėdams, kirkina ratą,
O tiktai nusipelno jis sau pinigą grečną.
Kas iš to, kad būras tūls, per daug bėginėdams
Ir permier besirūpindams, savo sunkina širdį!

Tėvs mano Kubas taip glūpai kol gyvs nepadarė,
O ir jo tėvs Stepas taip gyvent nemokino.
„Vaikai! — rėkdavo jis, ant demblio girts išsitiesęs
Ir su žaku prastu kaip prastas būrs užsiklojęs, —
Vaikai! šiukštu jums naujus niekus pramanyti,
Tais gyvenkit, kaip mes, tėvai jūsų gyvenom.

Vis protingai, vis pamaži nusitverkite darbus.
Čėdykitės kytriai jauni, dar būdami klapais,
Kad dar ir senysta ką ras atšokdama kartą.”
Tuos žodelius savo tėvo aš tikrai nusitvėriau
Ir, kol gyvs krutėsiu, jų kasdien paminėsiu.”

Tas durnas kalbas visi girdėdami būrai
Gėdėjos; bet Pričkus jam drąsa pasakydams:
„Eik, — tarė, — šūdvabali! kur šūdvabaliai pasilinksmin.
Juk tu jau su savo namais, kasmets šūdinėdams,
Sau ir mums, lietuvninkams, padarei daug gėdos.
Aš, kad man skvieruot pons amtsrots urdelį siuntė,
Tau, žinai, daug syk taipo per nugarą drožiau,
Kad iš skrandos tavo senos sklypai pasidarė.
O kieksyk tave vakmistras kone visą nulupo
Ir tu raišėdams vos vos į baudžiovą traukeis.
Neprieteliau! tu, lėbaudams ir vis smaguriaudams,
Lauką su tvoroms ir namą visą suėdei;
O dar ir savo vaikesčius pagadint nesigėdi?

Bet, jūs viežlybi kaimynai, jūs gaspadoriai
Su grečnomis gaspadinėms, mums nereik nusigėdėt,
Kad mes, būriškus jau vėl nusitverdami darbus,
Mėšlus rausim ir laukus įdirbdami vargsim;
Juk ir pirmas sviets, šventybę savo prapuldęs,
Su darbais ir rūpesčiais savo pleškino puodą:
Nes be trūso dievs mus išmaitint nežadėjo,
O tingėdami vis ir snausdami sviete netinkam.
Kad skilvys išalkęs nor gardžiai pasilinksmint,
Tai pirma tur visas kūns viernai pasipurtint.

Taigi nutverkim jau kiekviens savo jautį
Ir išrėdę jį kaip reik klausyt pamokinkim:
Nes, ką žiemą jis yra stalde sudūmojęs,
Tur visiems pasakyt, kad vėl jau vasara grįžta.
Tu žioply Merčiuk! dėl ko juokies išsišiepęs?
Ar tai juoks, kad būrai tur į baudžiovą rengtis?
Tu dar nebandei, koktu, kad stengiasi margis
Ar nusiminęs žalis tikt vos vos rėplinėja.
Tikt bandyk, koktu, kad amtmons pradeda rėkaut
Ir nesvietiškai prasikeikdams iltinį griežia

Tu nenaudėli Puky! taip jau susimislyk,
Kad tave Lauras arti nusiųs ant Kasparo rečių.
Tu kasmets juk nei razbaininks vargini jaučius
Ir nei koks lupiks galvijį kankini biedną.
Tikt baisu žiūrėt, kad kerdžius išgena bandą
Ir tavo jaučiai pro vartus vaitodami žergia:
Nes čia biedžius viens vos vieną paneša raga,
O kits ten uodegos netekęs vos rėplinėja.
Andai vakmistras, pas mus skvieruot atsibastęs,
Klausė koliodams, kas biedžiams tiems nusitiko.
„Ak! — tarė Paikžentis, — Pukys juos taip pagadino”.
Ak! tu neprieteliau, ką dirbi, ben susipraskie,
Ar tu jau visai padūkai taipo begyvendams?

Mislyk tikt, koktu tau būtu, kad tavo margis,
Prie galvos tave tverdams, žagrę vilkti priverstu;
O paskui, tave visą jau smertnai nustekenęs,
Su šiaudų kūliu kaip jautį šerti pagautų
Ir mėsininkui sprandą tavo nusukt nugabentų.
Mislyk tikt, koktu tau būtu, kad pasikinkęs
Nei koks jautis vilkt turėtumbei savo žagrę.
Taigi, žmogau, dėkavok už tai kasdien savo dievui,
Kad tavo laukis su dvyliu tau padeda dirbti
Ir kad kuinai tau akėdami žengt nesistengia.

Tverk prie ragu, kišk į kulboką tinginį žalį,
Bausk jį, kad klausyt nenorės ir tau pasipriešys.
Tur klausyt, juk tam jisai tavo pašarą kramtė
Ir ištroškęs iš tavo prūdo vandenį gėrė.
Tikt saugokis, kad ne pats, be reikalo mušdams,
Su glūpais savo jaučiais į galvijį pavirsi.
Juk žinai, kaip biedžius toks už pašarą menką
Tau, kad jam grumzdi, pasilenkęs užžagrį velka;
Taip kad jam daug syk seilėdams jo liežuvėlis
Iš karštų nasrų nei blėkas kaba nuo zūbų.

Jautis, kaip girdi, sau vargdams pašarą pelno;
O ir tą daug syk, kad skūpas randasi čėsas,
Su maldelėms ir kone verkdams vos išsiprašo.
Ak mano gaidūs! juk ir mums taip jau pasidaro,
Kad mes, po darbų naštoms didei prisivargę,
Kartais dėl vargų vos sausą truputį kramtom
Ir iš klano su savo jaučiais vandenį surbiam,
Kur vabalai ir varlės su pasimėgimu maudos.
Ale nebok, gaidau! neverk permier nusimindams;
Juk viens miers, kaipo savo blogą sotini skilvį,
Kad tikt dievs sveikatą mielą tau dovanoja.
Taigi nurykim jau prastoką savo kąsnelį,
Ik ruduo po tam mums duos riebiaus pasivalgyt.

Ant žiūrėk tiktai! veršukai jau šokinėja;
O erylčiai su paršukais žįsdami spardos.
Vištos ant laktų jau daug iškarkino pautų;
Tikt palūkėk, margi vištyčiai tuo pasirodys:
Nes šlekutė su baltžande jau pasičypsins,
Ogi žąsyčiai iš kiaušinių veržiasi laukan.
Vei! kaip žąsins savo sulaukęs sveikina veislę
Ir besikloniodams vaikus krūvon varinėja.
Ba! mėsos visokios ir šulnų smagurėlių
Virt ir kept gardžiai jau daug visur pasidaro.
Nugi dabar, kaimynai, gentys ir gaspadoriai!
Rūpinkitės akylai, kad užardami lauką,
Daug visokio sau išbertumbit vasarojo.
Juk negali maitintis vis vienais riebumynais;
Ir dailių riekelių reik, kad spirgini spirgus.
Todėl tur kiekviens, šventes pavasario švėsdams,
Kas ant čielo meto reik, taipo pasirūpint,
Kad kožna diena, nusikandus savo dalyką,

Dar ir sekančiai n'uzmirštų reikalą skalsint."

„Rods, — tarė Blėkius, — ką mes pernai sau nusipelnėm
Ir zopostui savo namams kampe pakavojom,
Su žiema jau baigias ir visur išsytušin.
Ve! kaip skūnės, kur mūsų lobiai buvo sukrauti,
Nei pūstynės stov ir maisto viso neteko;
O aruodų krūvos jau taip pasibaidė,
Kad kisielių virt ir skanų šiupinį pleškint
Nieks nesiliko, kaip tiktai skūpa mažumėlė.
Ant pašaliai visi, kur ropės irgi repukai
Su kitais viralais zopostui buvo padėti,
Taip išsytuštino jau, kad mes, kasydami galvas,
Vos jau žinom, ką nusivirt ir kuom pasisotint.
Ak! jūs kumpiai, jūs dešrelės su lašinėliais,
Mes kone verkiame jau, kasdien paminėdami jūsų."

„Tič! — tarė Pričkus jam, lietuviškai pasakydams,
Eik, žioply! Tu juk kasmets dėl ėdesių skundies.
Kas tau kalts? Kam vis, sulaukęs rudenį riebę,
Taip nesvietiškai sugramdai savo zopostą,
Kad prieš Mertyną tikt vos paršuks pasiliekti?
Čedyk, neprietelium, kol riebę šutini puodą,
Tai tau kūdą nereiks prisikaist, kad vasara grįžta.

Taigi nutverk iš naujo vėl dėl ėdesių darbus
Ir pelnykis ką sukriai dėl rudenio rudo.
Dirvai duok, kas reik, kad jos palūkanų nori;
Juk neprivalo jį tau duot, negavusi nieko.
Usnys, dilgėlės ir brantai su sanevadais
Auga, kaip žinai, be jokios mūsų pagalbos;
Ale grūdelis gers nesiranda, kad nepasėji.
Tu tikt vis mėsos kasdien prisiėst išsižioji,
O burokų bei lapienės niekini garbę.
Todėl tu kasmets, supliurpęs visą zopostą,
Blogs ir pusgyvis velkies į baudžiavą mielą.
Eik, žioply! eik sėt kiekvieną sėjamą daiktą.
Sėk miežius, pupas, grikus su didele sauja;
Ir avižų n'uzmiršk, kad sėdams išberi grūdus:
Nes kisieliaus tu, o kuinai pašaro laukia.
Žirnių sau pasisėk zopostui didelį plotą,
Juk žinai, kaip skanūs jie, kad šiupinį valgai.
Ai! kaip daug jie mums per metą skalsina duonos.
Ir kanapėms duok ben kokį sklypgalį lauko;
Gėdėkis šykštuot! ir tokio reikalo reikia.
Ar ne gerai, kad pats sau grečną nuveji virvę,
O pinigėlių delmone kytriai pakavoji?
Sėk linų, kiek Gryta norės; minau nesivaidyk!
Juk žinai, kaip vis daugiau nor moterų būdas,
Kad jos pradeda verpt ir jau prisiverpusios audžia."

Ale nepeik, minau! permier tą moterų provą!
Ar ne smagu klausyt, kad viežlybos gaspadinės
Žiemą su mergoms vindus savo sukdamos ūžia?
Ar ne gražu žiūrėt, kad Gryta, jau prisiverpus,

Skirsto verpalus aust ir audus baltina drobes?
O paskui, kas namui reik, rokuodama rėžia,
Taip kad ir dailiems auteliams gals pasiliktų.
Ak! kad visos moters taip kytriai padarytų,
Mislyk tikt, ar bŭtų tiek nuogų nabagėlių?
Ak išties! mŭsų bŭrai, nei rėdyti ponačiai,
Dar su dumčiais vokiškais susisėst užsigeistų.
Ir prancŭzai juos toliaus išpeikt negalėtų.

„Rods, — tarė Pričkus, — vis tiesa, kas čia pasakyta.

Aš kaip šulcas per kiemus ilgai jodinėdams,
Daug įsitėmijau, kaip daro mŭs gaspadinės,
Kad žiemos čėse ką verpt krŭvoms susisėda.
Juk radau gana tokių, kurios nesigėdi,
Kad joms kartais merdėdams vos sukasi vindas.
Nė, kad verpt reik, jos taip daugel pasakų vapa,
Kad jau ir ranka kuodelį pešt užsimiršta
Ir besijuokiant koja vindą sukt pasiliauja.
Taip šŭtkas betaisant štai žiema pasibaigia;
Ogi pavasaris, atžengdams su vasara miela,
Atliktų žiemos darbų visur pasigenda.
Pimė rengias aust, o Jekė mest pasisiūlo.
O ką mes ar aus, kad verpt ir lenkt nenorėjo?
Taipgi namai visi paskiaus nuogi pasidaro,
Kad su buksvoms lopytoms vyrs vos užsidengia,
O vaikai ant ūlyčių nuogi bėginėja."

Moters, jŭs nenaudėlės! tai jums parašyta.

Bet jŭs prietelkos, jŭs viežlybos gaspadinės!
Jus neprivalot dėl tokių kalbų nusigėdėt.
Tos tesigėdi tikt, kurios tingėt nesigėdi.
Jums garbė, kad vindas jŭsų, sukriai besisukdams,
Pakulų bei linų kuodelį nupeša greitai;
Jums garbė, kad staklės prieš pavasarį trinka
Ir šaudyklė su šeiva šokinėdama tarškia;
Jums garbė, kad audeklėliai, jŭsų nuausti,
Ant margų lankų kaip sniegs pavasario blizga.

Ale nevenkit dar daugiau kaip reik pasipurtint.

Ant daržų pašaliai darbėlių lŭkuria jŭsų.
Taigi padėkit jau vindėlių visą klapatą,
Ir stakles, iki vėl reikės, į pašalį kiškite!
Ogi nagan spatelius greitus bei lopetas imkite!
Vei! kaip kurmiai, šen ir ten vartydami žemę,
Jus daržovę sėt į daržą ragina bėgti.
Rods tiesa! visaip reik pilvai reikalą provyt.
Jam negana, kad tikt iš viršaus jį dabinėjam;
Bet ir iš vidaus jis nor kasdien pasilinksmint.
Todėl jums pilvai nuogi didei pasiklonios,
Kad jŭsų mylista juos vėl apdengt nepatingot
Ir trinyčius naujus, buksvas bei marškinius audėt.
Bet daugių daugiau jie garbins jŭsų malonę,
Kad jie, su nauju rėdu česnyj susisėdę,
Lašinius ir dešras su jŭsų viralu valgys.

Nugi dabar, ką tikt įmanot, sėkite sėklas!
Sėkite kopūstus, morkus su didele sauja;
Ropių, pastarnokų, sviklų beigi repukų;
Taip ir šalkių su gardžiais kartupelių valgiais
Sėt ir įvaisint, pridabot ir kuopt nepamirškite!
Taip besipurtindamos linksmai pavasarį baikit,
Ik jau prie kitų darbų jums vasara šūkters.

Gana

VASAROS DARBAI

„Sveiks, svieteli margs! šventes pavasario šventes;
Sveiks ir tu, žmogau! sulaukęs vasarą mielą;
Sveiks kvietkelėmis pasidžiaugęs, sveiks prisiuostęs;
Sveiks, dieve duok! sulauk dar daug pavasario švenčių
Irgi, sulaukęs jas, vis sveiks ir drūts pasilinksmink.
Taip dieve duok kožnam, kurs mūsų Lietuvą garbin
Ir lietuviškai kalbėdams baudžiąvą seka.
Tam dieve duok! sulaukt kasmets pavasarį sveiką,
Ogi, pabaigus tą, po tam ir vasarą linksmą."
Taip prieš Sekmines būrus į baudžiąvą kviesdams
Ir, kas reik atlikt, pamokindams sveikino Pričkus.

Rods sveiks kūns, kurs vis šokinėdams nutveria darbus,
Yr didžiausi bei brangiausi dovana dievo.
Tas žmogus, kurs daug trūsinėjęs bei prisivargęs
Savo prastus valgius vis su pasimėgimu valgo,
O prisivalgęs ir viernai dėkavojęs dievui
Linksmas, sveiks ir drūts miegot į patalą kopa, —
Tas apgauna tą, kurs vis kasdien išsirėdęs,
Ale dūsaudams ir vis sirgdams nutveria šaukštą!
Kas iš to, kad tūls Mikols, išputusį pilvą
Svietui rodydams ir nei pūslė pasipūsdams,
Kaip koks smirdas dėl šelmystų sviete nerimsta,
Bet su Koinu kasdien dangaus išsigąsta!
Kas iš to, kad Diksas nuogs pas kupiną skrynę
Klūpodams ir vis vaitodams garbina skarbus!
O nei grašio sau, kad reik, išimti nedrįsta,
Bet nei bloznas vis nedarytą viralą srebja
Ir skarots bei pusnuogis kasdien pasirodo.

Mes lietuvninkai vyžoti, mes nabagėliai
Ponams ir tarnams jų rods prilygti negalim;
Bet ir poniškas ligas kentėt neprivalom.
Ak! kaip daug mieste bei dvaruose prisistena,
Kad mus atlankyti pamaži vėl vasara rengias.
Čia viens, rėkaudams durnai, su podagra piaujas;
O kits ten, kitaip dūsaudams, daktaro šaukia.
Ai! dėl ko ponus taip skaudžiai kankina ligos?
Kodėl jų taip daug pirm česo giltinė suka?
Todėl, kad jie būriškus išjuokdami darbus

Su griekais kasdien ir vis tingėdami penis.
O štai mes, mieste per nieką laikomi būrai,
Pasukų kiek ar išrūgų skystų prisisirbė,
Vis tekini, kaip klapams reik, atliekame darbus.
O kad kartais kokį dar lašinių šmotelį
Ar dešros lietuviškos ben kiek paragaujam,
Tai dar juo dailiaus uždėts mums sekasi darbas.

„Rods, — tarė Lauras, ant kumpos lazdos pasirėmęs, —
Dievui būk garbė! sveiki pavasarį baigiam
Ir visi drūti pargrįžtant vasarą matom.
Vei! kaip vėl aukštyn saulelė kopti paliovė
Ir, aukščiau savo žerintį nuritusi ratą,
Ant dangaus išgaidrinto sėdėdama žaidžia.
Vei! kaip jos skaistums, kūrendams žiburį karštą,
Žemės vainikus pamaži jau pradeda vytint
Ir grožybes jų puikias su pašaru maišo.
Ak! kaip tūla mūsų žolelių taip nusirėdė,
Kad nei boba jau didei sukrošusi kumpso.
O kiek jų darže žmogaus ranka nusiskynė
Ir, grožybėms jų margoms trumpai pasidžiaugus,
Jaugi suvytusias ir nederingas išmetė laukan.

Bet taip ir paukšteliams mūs linksmiems pasidarė.
Ką gegužė pakukavo, ką lakštingala suokė
Ir ką vieversiai poroms lakstydami žaidė, —
Tai jau baigias vis ar jau visai pasiliovė.
Daug gyvų daiktų, kurie lizde prasidėjo,
Tėvą su moma prastoję penisi patys
Ir dainas savo tėvų atkartodami čypsi.
Taip trumpam čėse nei naujas sviets pasidarė.

Tokius aš dyvus kaip sens žmogus pamatydam
Irgi dūsaudams iš širdies, tuo šūkteriu graudžiai:
Ak! tarius, kaip visai niekings mūsų veikalas amžio.
Mes silpni daiktai, kaip šventis mums praneša Dovyds,
Nei žolelės ant laukų dar augdami žydin.
Kožnas viens žmogus užgimdams pumpurui lygus,
Iš kurio žiedelis jo pirmiaus išsilukštin,
Ik po tam jis, peržydėjęs ir nusirėdęs,
Užaugin vaisius ir amžį savo pabaigia.
Taip, iš viso taip, ir mums biedniems pasidaro.

Mes (taip pons, kaip būrs), lopšyį verkšlėdami biedžiai,
Amžio būsiančio tikt blogą pumpurą rodom.
O paskui, kad čėsas jau žydėti pareina,
Štai viens kaip ponatis poniškai šokinėdams,
O kits būriškai kaip būrvaikis bėginėdams,
Jaunas savo dienas glūpai gaišindami lošta.
Bet štai! kad ūsai pirmi jau pradeda želti,
Ir kad darbus jau sunkokus reikia nutverti,
Ai! kur dingsta glūps ir vaikiškas šokinėjims.
O kiek syk, linksmi šokinėjant ir besispardant,
Giltinė su rauplėms piktoms atšokusi smaugia
Ar su karštlige dar tikt macką pasuka biedžių.

Bet ir klapams, ir mergoms ji gatavą dalgi
Aštrina vis ir, jauno jų n'atbodama veido,
Kirsteria taip akilai, kad kasos irgi kepurės
Su grožybėmis visoms į nieką pavirsta.
Taigi matai, kaip žmogiškas trumpintelis amžis
Žydinčioms ir krintančioms prilįgsta žolelėms."

Taip besipasakojant, štai vakmistras pasirodė
Ir besispardydams taip baisiai keikti pagavo, -
Kad sviets visas su visais daiktais padrebėjo.
„Kad perkūns, kad velnias!" Ai žmogau, pasimislyk!
Kam dūksti taip, kam keiki taip išsižojęs?
Ar tave patį jau šėtoms padūkino visą?
Neprieteliau! kam plėšais taip, kas tau pasidarė?
Bet jis dar labiaus ir taip durnuoti pradėjo,
Kad visoki paukščiai po dangum nusigando.
Syveida kytra nulenkus uodegą bėgo;
O sturluks, ausis iškėlęs irgi drebėdams,
Į arčiausius krūmus vos nusikakino slėptis.
Bet ir rupuižės, ir varlės taip nusigando,
Kad jos umaru su vaikais į vandenį šoko.
Žiurkės po kraiku su pelėms irgi pelėdoms
Dėl tokių baisybių jau apalpti pradėjo;
O daug žvirblių pusgyvių nuo stogo nupuolė.
Taip, ar girdit, taip tas neprietelius prasikeikė.

„Ak! — tarė Selmas, — jau per daug yr sviete bedievių,
Ant kurių liežuvio vis velniai šokinėja.
Tūls apjekėlis, sulaukęs rytmetį mielą,
Poterių jau nemokėdams ar skaityt nenorėdams,
Su perkūnais ir velniais iš patalo kopa.
O paskui jis, taip savo namą visą prakeikęs,
Su visais velniais šeimyną ragina dirbti.
Bet ir valgant jis paskui, taip jau savo stalą
Su tokioms žegnonėms pekliškomis įžegnojęs,
Duoną nutveria riekt, po tam ir viralą srebia.
Taip jis su velniais išauštant imasi darbus;
Taip ir temstant jau kirmyt į patalą žergia.

Kad pilvots koks ponpalaikis taipo prasikeikia,
Tai jau ne dyvai, nes velniui jis pasidavęs,
Poterių gėdis ir dangaus paminėdams juokias;
Ir, kaip mūsų glūpi galvijai stipt užsigeidęs,
Kiaulėms ant garbės vis kiauliškai šūdinėja.
Bet kad būrpalaikis koksai, vos pasukas ėsdams
Ir kaip nulupts pusgyvis vargu rėplinėdams,
Su velniais kasdien savo darbą nutveria kožną,
Tai baisybė, kad jau ir plaukai pasišiausia;
O tiktai, kaip žinom, taip kasdien pasidaro."

Selmui taip besidyvijant, štai girgžteria durys,
Ir šaltyšius Pričkus tuo visiems pasirodė.
„Štai, — tarė jis, tuojaus skaitydams gromatą pono, -
Štai poryt mūsų pons mus bėgt į baudžiąvą siunčia
Ir iš staldų jo išgramdyt mėžinį liepia.

Todėl jau vežimus kaip reik taisykite kožnas
Ir su šakėms bei kabliais atbėkite greitai.
Žinot juk visi, kas mėžiant puolasi būrams,
Ir kiekviens numanai savo murgą jau primatuotą.
Aš, kad dievs laikys, tarp jūsų mudriai makaluodams,
Ne tiktai, kad mėšit, jus viernai pridabosiu,
Bet ir iš širdies, kad gramdyt reiks, pamokinsiu."
Taip ištaręs, jis kūliais pro duris iššoko
Ir, ant kumelio ketvergio tuojaus užsimetęs,
Skubinos ir kitiems kaimynams urdelį rodyt.

0 kaip jau diena pasakyta buvo prašvitus,
Štai baudžiauninkai visi pulkais susirinko.
Viens savo kabli, o kitsai naujintelę šakę
Nešdams ir besiskubindams tikt bėga, tikt bėga.
Albas, šūdleteres naujas tyčioms pasidaręs,
0 Merčiuks, ratelius taip jau naujus užsimovęs,
Su kitais baudžiauninkais į baudžiąvą tarškė;
0 bernai visi, naujas vyžas nusipynę
Ir autus naujus iš drobės sau pasidarę,
Vis tekini, kits kitą neigi pranokdami šoko.
Tai išties dyvai, nės taip nedarydavo būrai.
Sako juk visur, kad būrs į baudžiąvą slenka
Ir kad kartais su piktu jį reikia pajudint,
Kad, kaip puolas jam, jis žengt ir dirbt užsigeistų.

Ale ką mačija? čia mums nereik nusidyvit.
Amstrots valsčiaus to, kursai tą baudžiąvą valdė,
Toks širdings buvo pons, kad kožnas, jo paminėdams,
Dar vis verkia: nės jisai jau numirė pernai.
Ak! išties ir vertis, kad jo kasdien paminėtų
Ir kad jo vaikų vaikai paminėdami verktų.
Tai buvo pons! ak tokį vos vėl rasime sviete!
Mislyk tikt, gaidau! kaip jis mylėdavo žmones;
Ir dėl ko jį vėl visi mylėdavo būrai.
Daug yr ponpalaikių, kurie, pamatydami būrą,
Spiando nei ant šuns ir jį per drimelį laiko;
Lygiai kad žmogutis toks neverts pažiūrėti.
Ale nabašninks amstrots taip nedarydavo būrui;
Bet visur aštriai kaip tėvs užstodavo biedžių.
Keikesčių niekad os iš jo burnos nesulaukėm;
Ir kad kuočės jis būrus išgirdavo keikiant,
Tai tuo tėviškai jis juos mokėdavo koliaut.
Jis nesakydavo „tu“, bet vis pasakydavo „jūs“;
Ir iškoliodams jis vis ištardavo „jūs“:
Nės tikt vokiškai jisai mokėdavo koliaut.
0 kad kartais ši ar tą reikėdavo garbint,
Tai jis tam lietuviškai padarydavo garbę.

Ale dabok, brolau! aš tau daugiau pasakysiu.
Tu su manim žinai, kaip būrą baudžiava baudžia,
Ir kaip biedžius toks, kasdien kantriai pasilenkęs,
Po baisioms vargų naštom vos gal atsidvėsti.
Ak, kas gal visokias mūsų bėdas surokuoti!

Vasara, juk žinai, kasmets tikt vos pasirodo,
Štai kiekviens žioplys jau būrą pradeda stumdyt.
Kaspars, ant galvos iškėlęs skiauturę riebią,
Kaip gaidys vištas guiniodams, gandina žmones;
Ale jo tarnas Diksas dar baisiaus pasipurtin,
Kad jis, kardpalaikį nei pons prie šalies prikabinęs,
Tarp baudžiauninkų mudraudams rėkti pagauna;
Nės jis vis kytriaus už poną nor padaryti
Ir aukščiau už jį, tikt mislyk, veržiasi sėstis.
Ar tai švankus darbs, ar reik taip viešpatį niekint?
O kad bloznas toks savo ponui taip išsišiepia,
Ar dyvai, kad būrą jis jau visą suėda?

Juk žinai, brolau, koktu, kad svilina saulė
Ir kad, prakaitui srovėms per nugarą teškant,
Jau ir blogs skilvys dėl pietų pradeda skūstis;
Rods ir jam perlenkio reik kasdien pasitiešyt.
Ale kuomi gal biednas būs savo vėdarą linksmint,
Kad jam plutos tikt ir kėžas vos pasiliko.
Taip vargingai jis, savo sausą truputį kramtęs
Ir ištroškęs, jau malkelio gert užsigeidžia.
O ką gers, kad skinkio jam nei viens nepasiūlo?
Taip jis iš bėdos, pas klaną kokį nušokęs,
Ištisas ir didei dūšaudams vandenį laka,
Kur vabalai visoki su varlėms šokinėja;
O štai Diksas su lazda dar muša nabagą.

Ak, pon amtsrot, ak! dėl ko mums numirei pernai?
Ak, su tavim jau ir linksmybės mūsų prapuolė!
Ak tėtuti! tavęs kasdien kiekviens paminėdams
Ir dūšaudams, taip nesvietiškai nusiverkia,
Kad ir akys jau keliems išpūti pradėjo;
O kiti dėl to, veik proto viso netekę,
Baudžiąvą, kaip jiems reik, atlikt jau nedera biedžiai.
Rods ir tu, baudžiauninkus į baudžiąvą guidams,
Ne tingėt, bet dirbt liepei, kaip puolasi būrams:
Nėsa karališkas provas ir visą rabatą
Kožnas tur, kaip tarnui reik, viernai pasisavint.
Ale nesvietiškai būrus ižeist negalėjai.
Ak! kiek syk tu verkdams mūsų bėdas pažiūrėjai;
Ir, kad Diksas mus per daug užnikdavo dovyt,
Tu kaip tėvs meilings užstot mokėdavai žmones.
Ypačiai kad javelius nuvalyt prisiartino čėsas,
Ir laukų darbai mus į laukus suvadino,
Štai tavo rūpesčiu tuojaus išbusdavo kožnas;
Taip kad kartais per naktis miegot negalėjai
Ir daug syk sapnuodams mūsų bėdų paminėjai.
Taip besirūpindams visokio gėrimo grečno,
Puspyvės ir skinkio daug liepei padaryti;
Ir, kad mes apalpę bei vaitodami dirbom,
Tuo tavo tarnas mus gairint atveždavo bačką.
Ak pon amtsrot miels! dėl ko mums numirei pernai?

„Stui, — tarė Prickus, — jau ben sykį paliaukite zaunyt

Ir ben gėdėkitės tokio netikusio būdo.
Kas jau bus iš jūs, kad vis raudodami kauksit;
O paskui akli bei proto viso netekę
Nei vaikus augint, nei darbus dirbt negalėsit.
Rods tiesa, pons amtsrots mūsų nabašninkėlis,
Sveiks dar irgi pačioj drūtumoj nuoglai pasidėdams,
Ašarų mums per daug ir raudą didę padarė.
Juk ir aš kelias naktis miegot negalėjau
Ir daug ašarų rietančių nei košte pakošiau.
Ei kiekisyk! deivių baukštints iš patalo šokau,
Kad man jos tamsoj su ragais margais pasirodė
Irgi praryt mano dūšią vis į patalą siekė;
Todėl iš bėdos nusipirkęs didelę pūčką
Irgi paprovijęs ją po galvų pasidėjau.
Štai! po tam mane jau daugiau negandino deivės,
Ir aš naktyj rėkaut ir durnuot pasilioviau.

Jau dyvus varlių bei pelių irgi pelėdų
Su naujienoms žiurkių bei nuplikusių žvirbliu
Ir kas dar daugiau tokių dyvų pasidarė —
Vislab ant laktos, kur vištos tupi, padėję,
Skubinkimės pirmiaus iš staldų mėžinį kraustyt,
O paskui, kas dar daugiau tokių dovanėlių
Ten ar čia bus sudrėbta, viernai pavalykim.
Kam juokies, žioply! girdėdams mandagų žodį?
Ar nežinai, kad būs nor grečną grūdą sulaukti,
Tai pirm to jisai tur grečną šūdą pakrėsti?
Puodui juk kasdien, kad kokį viralą verdi,
Druskos ne tiktai, bet dar ir uždaro reikia.
Kam nesisūdęs ir n'užsidaręs nesrebi sriubą;
O tu dar juokies, kad klapai mėžinį rauso
Ir pardovytoms dirvelėms uždara taisy?
Taigi nutverk rykus, kurie tam yr padaryti,
O mėžk greitai ir linksmi pakvipusį skarbą!
Iš menkų daiktų daugisyk dyvai pasidaro;
O iš mėšlo smirdinčio žegnonė pareina.

Tūls nusvilęs ponpalaikis rods juokiasi būrams
Ir besišypsodams jų darbus niekina bloznas,
Lygiai kad toksai.be būrų gal įsiremti
Irgi be mėšlo jų pyragais gal pasivalgyt.
Ak! kur dingtų ponai, kad jie būro netektų
Ir kad biedžius toks su šūdais jiems nepadėtų.
Taigi nebokite, klapai! kad, išmėždami šūdus,
Kartais dėl visokių kvapų turite čiaudyt
Ir kad jūs stalde daugisyk klampodami stenat.
Rods darbelio jūsų ponačių lepusi nosis
Baidos ir vis poniškai užkumpusi juokias;
Ale dabok tiktai, kaip veikia ji nusilenktų,
Kad barščius nedarytus ir prisvilusią gručę
Taip, kaip biedžiai mes, kasdien į vėdarą kištų
Ir su mumis drauge prisivargt į baudžiavą suktų."
Pričkau! ką kalbi? ar ponams taip pasakysi?

Ar nežinai, kad bŭrs, iš tolo poną pamatęs,
Tur kepurę nuvožt ir poniškai pasikloniot?
O tu dar drįsti jiems taip durnai pasitursint?
Ar nebijais, kad jie dėl to tau sprandą nusuktų
Argi nutvėrę prie plaukų stalde pakabintų?
Sviete rods visur randi netikusį žioplį.
Jis nekyšo tikt vis po surukusia skranda;
Bet ir po šilkais daugysk jis juokiasi glūpas.
Taigi nedyvykis, kad kartais drimelį puikų
Zaunijant girdi. Jis taip glūpai nedarytų,
Kad jo tėvs jį būt mūsų darbus dirbt pamokinęs.

Jaugi gana šiamsyk stalde pas mėžinį šūtyt;
Dar ir pievoms reiks, ir dirvoms ką pasakyti.
Vaikai, skubinkitės, ant vakars jau prisiartin;
O rytoj reikės pamaži dalgius pasiprovyt.
Ar negirdit, kaip šienaut jau putpela šaukia
Ir, kas žiemai reiks, sukraut į kupetą liepia?
Ak ir čėsas bus; Joninių didelę šventę,
Kaip kiekviens žinai, poryt viešėdami švėsim;
O n'ilgai po to laukų trūsus nusitversim.
„Ak! — tarė Krizas, — rods dar daug mums reiks pasipurtint,
Ik visur savo būriškus atliksime darbus.
Ale, žėlėk dieve, kaip gal vargings gaspadorius
Iš bėdos išsirit, kad jam šeimyna neklauso.
Aš, girdėk, brolau! šią kiaušę žilą sulaukęs
Irgi nemaž ant svieto šiaip ir taip prisibandęs,
Daug dyvų ir daug naujienų tau pasakysiu.
Tėvs mano Krizas numirdams mane mažą paliko;
O našlė moma maitintis ubagais ėjo;
Todėl iš bėdos man, vargstančiam nabagėliui,
Slūžyt ir kiaules varinėt pas Bleberį teko.
Taip aš, valandą viernai jo kaimenę ganęs
Ir dėl smarvių bei biaurybių daug prisivargęs,
Jau po tam akėt ir žagrę sekt panorėjau.
Nės aš jau kaip glūpas vaiks daug razumo rodžiau,
O kaip pusbernis ne vieną žilį pranokau;
Todėl padarynes visokias vos pažiūrėjau,
Štai jau, mislyk tikt, jas taip išdrožti mokėjau,
Kad tūls bernas sens dėl to didei nusigando
Ir besigėdėdams saugojos man pasirodyt.

Rods negražu žiliems bernams ir didelė gėda,
Kad juos koks bernuks glūpoks apgėdina dirbdams;
O štai dar algos tokie daug dolerių tyko
Ir vis pasėlio daugiaus išveržt nesigėdi.
Ak! kur dingo Prūsuose barzdota gadynė,
Kaip slūžauninks dar už menką pinigą klausė.

Aš, dar vaikpalaikiu glūpu pas Bleberį būdams,
Daugysk dyvijaus, kad koks turtings gaspadorius,
Su bernais kasmets suderėdams, dolerį siūlė;
O bernai dar gyrės, kad koksai geradėjas
Kartais iš tikros širdies šeštoką pridėjo;

0 kad kelnes jiems ir dvi vyži pažadėjo,
Štai jie dar už garbę tą didei dėkavojo.
Bet kaip sviets po tam didžiuotis jau prasimanė
Ir lietuvninkai su vokiečiais susimaišė,
Štai ir viežlyboms tuojaus į nieką pavirto;
Taip kad klapai vyžų, viežlybai padarytų,
0 mergaitės krosytų marginių nekenčia.
Klapai kaip ponačiai su puikiais sopagačiais,
0 nenaudėlės mergaitės su kedelačiais,
Lyg kaip jumprovos pasirodyt jau nesigėdi.
Taip lietuvninkai savo viežlybumą pražaidė.

Bet ir mūs valgius, lietuviškai padarytus,
Tūls išdykėlis nenauds išpeikt nesibijo.
Tėvai mūs kytri, kisielių virdami skanų
Ir su pienu jį šeimynai duodami valgyt,
Didelį savo namams visiems padarydavo džiaugsmą.
0 kad šiupinį kartais jiems išvirdavo tirštą
Ir lašinių koki šmotelį duodavo priedams,
Ak! kaip girdavo sotinti bernai gaspadorių.
Ogi dabar kasdien kiekviens, mėsos išsižiodams
Ir daug syk kaip šuo išplėšdams, vargina būrą.

Tikt girdėk, brolau! kaip man biednam pasidarė.
Aš, kone penkiasdešimts metų šį savo namą
Viežlybai valdydams ir niekad nepateikdams,
Ponams taip, kaip būrams, vis įtikti mokėjau;
Tikt šeimynai ant garbės padaryt negalėjau.
Man šykštums klasta, kad šutinu didelį puodą;
0 kad reik padalyt, šmotus vis kyšteriu riebius.
Todėl vos dyvai, kad kartais mezliavą mielą
Užmokėt n'įmanau ir amtmoms išbara visą
Ar nesvietiškai supykęs muša per ausį;
0 štai man daug syk dėl čyžės taip pasidarė.

Bet ak! kaipgi galiu mokėt, kas reik, savo ponams,
Kad nelaba šeimyna jau mane visą suėdė?
Ak! man biedžiui jau beveik reiks ubagais eiti.
Karvių bei avių, bei jaučių didelį pulką,
0 ir kiaulių bei ožkų taip daug mėsinėjau,
Kad jau vos žinojau, kur skūras pakabinti.
Tikt užvakar dar priėsdint pamušiau bulių,
Nuo kurio ik dienai šiai (tikt gėda sakyti)
Vosgi ragai su kaulais ir skūra pasiliko.
0 štai, vemdami dar, veršienos jau prasimanė
Ir didei mane gvoltija, kad aš paskutinį
Ir vienturtį veršį jiems mėsinėt pažadėčiau.

Bet ir dėl algos taip jau kasmets pasidaro.
Kartais vaikpalaikis buksvas vos moka nešioti
Ir daug syk nesigėdėdams (meldžiu, nepadyvyk)
Kaip biaurėstis koks kasnakts į patalą meža
Ir kiaules penkias kaip reik negal paganyti;
0 štai ir toksai utėlius dolerių tyko,
Kad jį kartais šūtydams samdyti pradėsi.

0 ir tarp bernų taip jau tūls valkata randas,
Kurs akėčias ir kas žagrei reik nepažįsta
Ir prie ragų kumpų nutvert margiuką nedrįsta.
0 kad mūdraudams koks bulius pradeda baubti,
Tuo taipo nusigąsta, kad jo padreba kiškos;
0 štai toks žioplys, daug syk didei pasipūtęs
Ir savo darbus bei nešvankų madarą girdams,
Raukos dar, kad jam algos, kiek nor, nežadėjai.
Tikt bandyk ir siūlyk jam, kepurę nuėmęs,
Siūlyk jam dosniai ant meto dolerių dešimt,
0 paskui girdėk, kaip bloznas toks įsirėmęs
Dar ir pasėlio brangaus išveržt nesigėdės.

Bet, kad dirbt ką reik, visur dyvai pasidaro.
Vagys vos mėsos grečnos gardžiai prisidė
Ir saldžių koštuvų vos dosniai prisigėrė,
Štai jau vieną ten, o kitą ten pamatysi
Kniūpsčius už tvoros ar po pašiūre betimsant.
Kartais neprieteliai taipo pasislėpti numano,
Kad visur ieškodams juos atrast negalėsi.
Šauk tikt, kiek įmanai, ir trūbyk didelį garsą:
Ans, Jokūb, Ensky! kur bastotės prisidė?
Štai jau vakars bus, o nieko dar nepradėjot.
Ant jau visas sviets kaip skruzdėlyn susirinko,
Ir kiekviens atlikt, kas reik, tikt bėga, tikt bėga;
0 jūs, neprieteliai, vis tikt kirmyt pasileidot?
Kas jau bus iš mūs, kad taip gyvent nesiliausim?
Ale nelauk, kad jie kampe, girdėdami balsą,
Tuo kaip reikia pašoks ar veik atsilieps gaspadoriui.
Ak! nemislyk taip! kampe dar juokiasi smirdai;
Ar, kad jiems vertai grumzdi, vis keikdami baras.
0 dar to negana; bet jau ir mušt pasikėso.
Juk žinai, bro lau! kaip pernai valkata Slunkius,
Jomarked brangvyno stuopą visą nurijęs,
Man iš papykio kone visą nupešė kiaušę.
0 paskui razbaininks tas, beržinį nutvėręs,
Su kitais draugais pasiritę nugarą skalbė,
Taip kad man kelias nedėlias sirgti reikėjo.
Tai margi daiktai! kad jau plaukai pasišiausia."

Krizui taip besiskundžiant, štai pulkai susibėgo,
Ir visur rėksmai „šok, kirsk, grėbk, krauk” pasidarė.
Tuo laukai kaip skruzdėlynas kribždėti pagavo,
Ir gaspadoriai su bernais šienaudami spardės.
Rodės man, kad visas sviets, kovot susibėgęs,
Kardus ir šobles į margas nunešė pievas.
Štai tuojaus visur išsišiepusi giltinė smaugė
Ir visoms lankelėms raudą didelę padarė,
Nės dar daug žiedų tikt vos žydėti pradėjo
Ir daugums jų vos savo blogą pumpurą rodė.
Daugel dar visur nei būrų kūdikiai žaidė,
0 kiti jau su žiloms barzdoms svyrinėjo.
Giltinė su dalgiu, nei seną gremždama barzdą,

Būrams tuo visiems visur ištuštino pievas;
Tikt Plaučiūno vieno dar nekrutino sklypą.

Tas nenaudėlis Plaučiūns, pas Kasparą pernai
Talkoje pavitots, taip baisiai buvo pririšęs,
Kad jis naktį, ant tamsių laukų klydinėdams,
Budę naują su dalgiu šukėtu prapuldė
Irgi namon išaušus jau vos vos parsibastė.
Taip jisai paskui, per dieną visą miegodams,
Pamestų rykų lauke ieškot neminėjo,
Ik po meto vėl šienaut jau putpela šaukė.
Štai Plaučiūns savo dalgio bei budės pasigedo
Ir vaitodams vis ir šen, ir ten bėginėjo;
Ik paskiaus, iš papykio beržinį pagavęs,
Pačią su glūpais vaikais kone numušė smirdas.

Taip po tam jisai, nesvietiškai prisidūkęs
Ir vienausį kuinpalaikį prastai pažebojęs,
Į Karaliaučių dalgį pirt tiesiog nukeliavo.
O vei ten, dyvų visokių daug pamatydams
Ir žioplinėdams vis bei būriškai šokinėdams,
Budę su nauju dalgiu nusipirkt užsimiršo;
Bet ir kuinpalaikį taip jau pas Miką pragėręs,
Pėsčias po dviejų nedėlių vos parsibastė
Ir savo pievą pridergtą (tikt gėda sakyti)
Šnypšdams ir rėplinėdams vis su piautuvu kirto;
Bet kaimynai jo rugius jau buvo suvalę,
Ir keli kviečių plyckus pasikepę valgė.

Man dėl to besidyvijant, štai Kasparo tarnas,
Iš rugių kiaules guiniodams, man pasirodė.
„Kas tai? — klausiau jį, — kieno ta dvylika paršų?“ -
„Tič! — tarė jis, — nerėkauk taip, tai Kasparo kiaulės;
O rugiai Plaučiūno, kurs ant! piautuvą plaka.
Juk žinai, kaip jis kasmets blogai rėplinėdams
Ir nei šūdvalis kribždėdams šūde gyvena.“
Ak! kad jau gaspadorius pats vos gyvs pasijudin
Ir nei utėlė kraujų prisisiurbusi slenka,
Ką jau bernas veiks, kad jam jis lieps pasipurtint?

„Ak, — tarė Paikžentis, mokinto Bleberio bernas, —
Mans gaidau! nemislyk, kad tikt mūsų ponačiai
Ant česnių su jumprovoms durnai šokinėja
Ir aklai prisisurbę būrams gėdą padaro;
Juk ir būrų daug jau jiems prilygt nesigėdi;
Dingojas, kad vis garbė, ką garbina ponai,
Ir kad vis kytrums, ką jie pliuškėdami plūsta.
Daug yr ponpalaikių, kurie kasdien įsirėmę
Kabiar ir varles visokias svetimas ėda;
O prisiėdę jau bei rinčvynio prisikošę,
Tuo su kortoms ir klastoms kits kitą nugauna.
Bet ir būrai jau nuo jų mokinasi branyt
Ir besišypsojas, kad Krizas Krizą prigauna.“

„Eik, nezaunyk taip“, aš, jam draša pasakydams,
Dyvijaus jo kalbai, tuo nuo jo nusigręžęs.

Sako rods mieste, kad būrai menk išsimano
Ir kad jų darbai bei būriškos budavonės
Tikt biauuru kalbėt esą bei gėda žiūrėti;
Bet, kas taip šveplen, tas būrą dar nepažįsta.
Vierykit tikt man, kad tūls vyžas užsimovęs,
Su protu daug syk apgauna didelį poną;
Tikt nedrįsta biedžius vis kaip reik pasakyti.

Taip bedūmojant man, štai vėl niūkims pasidarė.

Rodės man išties, kad jaučių kaimenė bliovė,
O štai vaikpalaikiai Plaučiūno parnešė plonį.
Žinot juk, kaip mūsų lietuvninkai prisirėkia,
Kad jie po Jokūbinių, jau rugius nukapoję,
„Plonį nešam!“ būriškai šokinėdami suokia.
Taip ir vaikpalaikiai Plaučiūno savo tetačiui
Garbę su šiaudų kūliu padarydami rėkė;
Nės grūdelius lauke jau vėjai buvo nudaužę,
Taip kad tikt šiaudai į mėšlą mest pasiliko;
O štai dar raspustą jie padaryt prasimanė.
Merčius su Lauru mergas į vandenį vilko;
O Pakulienė su Lauriene tuo pasitiepė
Vyrus ir vaikus su pilna milžtuve plovė.
Taip besidarkant jiems ir kiauliškai besimaudant,
Barnys su nesvietiškais vaidais pasikėlė.
Lauras, jau per daug mirkyts, tuo piną pagavo;
O Laurienė su Pakuliene lopetas ėmės.
Taip besikėsant jau, tuojaus Plaučiūns pasirodė
Ir, grečnus lašinių šmotus kožnam padalydams,
Papykius durnus ir vaidą visą nutildė.
O po tam savo namą jau viernai čestavojęs
Ir kaimynus iš visų kampų suvadinęs,
Taip nesvietiškai ir kiauliškai prisirijo,
Kad jau su visais svečiais po suolu nupuolė.

„Ak! — tarė Selmas, — jau toktu su mūsų gadyne,

Kaip jau šveisteris ir prancūzas Lietuvą gavo.
Rods ir tarp lietuvninkų tūls randasi kiaulė,
Kurs, lietuviškai kalbėdams, šveisterį peikia;
O tiktai ir pats kaip tikras šveisteris elgias.
Kaip pirm to lietuvninkai dar buvo pagonai
Ir savo dievaičius iš strampų sau pasidarę
Ir po medžiais ant virvių pasikorę gyrė,
Tai jie rods dar taip, kaip mes, nepažindami dievą,
Daug nešvankių ir durnų daiktų prasimanė.
Ogi dabar jau mes, krikščionims būdami prūsai,
Mes lietuvninkai taip baisiai ryt nesigėdim,
Kad ir vokiečiai glupoki tur nusidyvyt.“

Selmui taip besiraukant, štai pakamorė suriko:

„Vaikai! kam vis vėpsot taip? Ant dargana rodos,
Ir stulpai saulelės ant debesių prasiplatin.
Ką mums rūp Plaučiūns — tesižino jis supelėdams.
Bėkim skubinkimės greiti suvalyt vasaroją.
Ant! jau baltuoja laukai, ir vasara baigias,

0 vasarojas mus dalgius vėl ragina provyt.
Pupos pernokusios, o žirniai jau susiraukia,
Ir iš ankščių jų byrėt jau pradeda vaisius.
Ar ne grieks, žmogau! kad dievo tos dovanėlės,
Dėl kurių besidovydamas taip daug trūsinėjai,
Argi ne grieks, kad jos ant lauko tur išsigvildyt?
0 kas bus iš mūsų, kad, neturėdami žirnių,
Žiemą su vaikais užsigeisim šiupinio valgyt?
Avižas ir miežius taip jau kone sulesė paukščiai;
0 kas liko dar, jau kiaulės sau pasisavin.
Taigi dabar glūpai kisielių visą pražaidėm,
0 kruštinių bei kruopelių vos parausim.
Ar ne gerai mokinau nuolatai suvalyt vasaroją;
Bet jūs nei užkurtę man klausyt nenorėjot.
Taipgi dabar kisieliaus jau ir šiupinio gloda.
0 ką veiksime, kad mums reiks į baudžiąvą trauktis
Ar žiemos čėse su pradais akselį provyt?
Patys į laukus tuščias kašeles nusinešim;
0 galvijams vargstantiems, neturėdami pradų,
Iš bėdos pietums nedarytą pašarą duosim.

0 jūs moters, ar ir jūs taip jau pasileidot?
Kam linų raut ir kaip reik iškaršt nesirengiat?
Ar ne gėda jums, kad vokiečių gospadinės
Iškarštus linus į lauką jau nugabena
Ir, besidyvdamos didei, jūsų tinginį peikia?
Moters! jūs lietuvninkės, ar jau nesigėdit,
Ar nesigėdit, kad jums vokiškos moteriškės
Su dailiais darbais ant lauko gėdą padaro?
0 kas bus, kad čėsas verpt ir aust prisiartins,
0 lineliai jūs ant lauko bus pasilikę?
Ak! kur dingot jūs, barzdotos mūsų gadynės,
Kaip lietuvninkės dar vokiškai nesirėdė
Ir dar vokiškus žodžius išstart negalėjo.
0 štai dar negana, kad vokiškai dabinėjas,
Bet jau ir prancūziškai kalbėt prasimanė.
Taipgi bezaunydamos ir darbo savo pamiršta.

0 jūs vyrai! kam gi nenaudėlių moteriškių
Ir išdykėlių mergų raspustą nedraudžiat?
Ar jau norit vokiečiams nuogi pasirodyt
Ir kaip drimeliai ant šlovnų česnių nusigėdėt?
Jūs apjekėliai! ar jau visai nesuprantat,
Kokią sau ir mums visiems padarysite gėdą,
Kad su buksvoms lopytomis į baudžiąvą žergsit
Ir mišion sudriskę bei skaroti nukaksit?
Ak! ben gėdėkitės tas gėdas sau pasiprovyt
Irgi pačias kaip reik linų raut guikite greitai.
Ant dar liko kiek, kur kiaulės knist nenukako.
Mažu kas autams ar mazgotėms dar pasiliko;
Ale padurkams jau ir kelnėms gloda zuposto.
Vei ir grybų jau, žėlėk dieve! neragausim:
Juk, anot ano, juos vokiečių gospadinės

Su ketvirčiais vis džiovint į kakalį šauja.
Plempių, rudmėsių, storkočių bei baravykų,
Jautakių ir baltikių, grūzdų irgi bobausių
Bėgdamos į gires jos sau taip daug prisirovė,
Kad jau kelios jų su grybais į Karaliaučių
Kupčiams išparduot ir ką nusipirkt nukeliavo;
O kas liko dar, zopostui sau pakavojo.
Taigi dabar tikt šungrybiai dar mums pasiliko.
O ką gi veiksime, kad barščius ar šiupinį skanų
Virt užsigesime, ogi pagardint juos negalėsime?
Žinot juk, kaip grybas, kad jį moki paprovyt,
Virusus ir avižų kruopas užgardina šauniai.

Bet ir su riešutais saldžiais taip jau pasidarė.
Vokietės tokių daiktų bačkas prisirinko,
Ir jau kelios jų parduot žakus prisipylė.
O štai mūsų nenaudėlės dar nei riešutyti,
Ir nei vieną, nei mackiurniką riešutyti
Žiemai perkast ir kramtyt dar nenusiskynė.
Vyrai rods tokių gėrybių menk užsigeidžia.
Jiems tabakėlis, kad ir visą butą prismirdin,
Tikt gardesnis, kaip visi riešutai gardžiausi.
Boboms mūsų bedantėms jie taip jau nepritinka;
Ne, gaidau! nesiūlyk joms, kas joms nepareitis.
Dantys juk, anot ano, sukrošusių metų
Riešutų perkast ir kramtyt jau nedera boboms.

Ale nereik dėl to dar tą niekų paniekint.
Mergos visos ir visi jauninteli klapai
Tas gėrybes juk kramtydami garbina skaudžiai.
Žiemą, kad vakarais Katryna snausdama verpia,
Paukšterėdams riešutys tuojaus išbudina visą;
O kad Jekė su Pime daug plūst nesiliauja,
Tuo riešutų krūva, kad jos į gomurį kiša,
Jų glūpas šnektas ir zauną visą nutildo.
Ogi dabar kas bus, kad mūsų moterų gaujos
Su mergoms ką verpt susisės pas kakalį šiltą,
O riešutų nebus, ir dantys grieždami šypters
Taip pamatysim tuo, kaip vindai mūsų žiuponių,
Pakulų bei linų grįžtes pešinėdami, stapters.
Taip žiema pasibaigs, o mes nuogi pasiliksime."

„Stui, — tarė, kaimynkas viernai užstodama, Jekė, —
Moters! ar jau mes visai pasiduosime gėdai?
Kas tai per niūkims? Dėl ko taip rėkiate, vyrai?
Ar visai dūšeles jau norit mūsų nudovyt?
Kas jums rūp linai bei brauktos pakulų grįžtės?
Rūpinkitės tikt už laukus, už pašarą žiemai!
Ant ateina jau Mikielės didelė šventė
Ir su jaja podraug biaurybės rudenio šlapios;
O vei dar nevalyts ant lauko stov vasarojas,
Irgi kanapės vėjų parblokštos svyrinėja."

Taip besipriešijant, štai! vakmistras pasirodė
Ir su juom Šlapjurgis bei Pakulūns pakamorė.

Tuos baisingus tris svečius pamatydami būrai
Taip nusigando, kad tuo vaidytis užsimiršo;
Bet pons vakmistras, tuojaus beržinį nutvėręs
Ir bais rėkaudams, taipo kalbėti pradėjo:
„Jūs baudžiauninkai! girdėkit, ką pasakysiu;
O jūs moters su mergoms, laikykite burnas.
Mes, kaip užveizdai ir ponai jūsų statyti,
Vasarai ir laukų darbams visiems besibaigiant,
Jūs graudent ir tėviškai pamokint užsimanėm.
Dievs visagalšis, kurs svieta visą sutvėrė
Ir mums žmogiškus, ūmus bei razumą davė,
Tas širdingas tėvs ir mūsų miels geradėjas,
Rūpindams už mus, mus vėl dosniai pamylėjo,
Ir mums duonos daug, o bandai pašaro davė.
Žinot juk visi, koks blogas buvo zopostas,
Kaip saulelė vėl pas mus atgrįžti pradėjo
Ir mes būriškai laukus įdirbt susibėgom.
Dešros ir lašiniai su kumpiais irgi su sūriais
Baigės jau, o mes prastus išvirdami kąšnius
Uždaro dairėmės, visur mėsos pasigedę;
Bet kisielius ans gardus su šiupiniu mielu
Buvo jau visai ant stalų mūsų pasibaigę.
O štai! kaip jau vėl po šalčių šilumą jautėm
Ir gaivinančią mums dievs vėl vasarą davė,
Tuo ir riebus valgiai vėl pamaži prasidėjo,
O mes tuo gardžiai ką virt ir kept prasimanėm,
Ik po tam pašaliai visi pilnoki pastojo
Ir mes vėl šmotus grečnus išvirdami valgėm.
Taipgi dabar, vasarėlei mielai jau besibaigiant,
Kožnas viens bliūdus ir puodus pradeda tarškint,
Kad po tiek vargų ben kartą vėl pasidžiaugtų
Ir taip daug pardovytas dūšeles gaivintų...

Ale, žmogau, žmogau! saugokis to neminėti,
Kurs tau ant laukų bėginėjant ir trūsinėjant
Su savo dangiškais sargais kribždėti padėjo.
Vei! ką žemė tau viernai augindama davė
Ir ką sodai bei daržai žydėdami rodė,
Vislab jau, kaip pats žinai, kampe pakavojai
Ir iščėrausi, kad dievs laikys, žiemavodams.
Argi dabar tau nereikės aukštyn pažiūrėti
Ir kasdien daug syk tą šlovint irgi pagarbint,
Kurs taip daugel vėl iš naujo tau dovanojo?
Tai, kaimynai! tai vyriausi reikmenė jūsų;
O po tam kas ponams reiks atlikt maloningiems
Ir kas šiuilėms ir bažnyčioms puolasi kyštert;
Ar kas man reikės mokėt, kad aš jodinėdams
Ir skvieruodams kartais jus lankyti pradėsiu.
Žinot juk, koktu, kad vakmistrai pasirodo
Ir būrus glūpus nešvankiai keikdami bara.
Taigi dabokitės ir mašnas čėsu prisikraukit,
Kad kožnam, kas reiks, į čėso reikalą tikrą

Čiuptert irgi nutvert tuojaus su sauja galėsit.

Taip mus atsiųsdams pons amstrots mūs maloningas
Mums jūsu mylistą šį kartą paliepė sveikint,
Melsdams nuoširdžiai visus čėsu pasrūpint,
Kad man jus skvieruot ir kartais pliekt nereikėtų:
Nės didei biednų širdis jo gailisi būrų.
Taigi dabar pasakiau, kas man pasakyti reikėjo.
O jūsų mylistai, kad švėsit rudenį riebę,
Daug linksmybių velydams, pasiliecavoju.
Tikt n'uzmirškit irgi manęs ir mano namelių,
Kad pulkais susikviesit į čėsnis pasilinksmint.
Jaugi gana šiamsyk, jau mielą vasarą baikim
Ir prieš rudenį, kas mums reiks, nugamint n'uzsimirškim."

Gana.

RUDENIO GĖRYBĖS

Ant saulelė vėl nuo mūs atstodama ritas
Irgi palikusi mus greita vakarop nusileidžia.
Vei kasdien daugiau ji mums savo spindulį slepia;
O šešėliai vis ilgyn kasdien išsitiesia.
Vėjai su sparnais pamaži jau pradeda mūdraut
Ir šilumos atstankas išbaidydami šlamščia.
Todėl ir orų drungnums atvėsti pagavo
Irgi senystę jau graudena kailinius imtis.
Bobą su diedu blogu pas kakalį siunčia,
O kitus atšilt į stubą ragina lįsti
Ir valgius drungnus bei šiltą viralą valgyt.

Žemė su visais pasaliais įmurusi verkia,
Kad mūsų ratai jos išplautą nugarą drasko.
Kur pirm du kuinu lengvai mums pavežė našta,
Jaugi dabar keturiais arkliais pavažiuoti nepigu.
Ratas ant ašies braškėdams sukasi sunkiai
Irgi žemes biaurias išplėšdams teskina šmotais.
Vei laukų sklypai visur skendėdami maudos,
O lytus žmonėms teškėdams nugarą skalbia.
Vyžos su blogais sopagais vandenį surbia
Ir biaurius purvus kaip tašlą mindami minko.

Ak, kur dingot, giedros jūs gi pavasario dienos,
Kaip mes, pirmąsyk stubos atverdami langus,
Šildantį šiltos saulelės spindulį jautėm?
Lyg kaip sapnas koks, kurį miegodami matom,
Ogi pabudę jo po tam trumpai paminėjam,
Lygiai taip prašoko mums su vasara džiaugsmas.
Ogi dabar purvynai, kad juos krutina vyžos,
Nei kisielius ant ugnies pleškėdami teška.
Vislab, kas pas mus lakstydamas vasarą šventė
Ar plezgendams ant laukų linksmai šokinėjo,
Vislab, kas linguodama ik debesų pasikėlė
Ir, pasidžiaugęs taip, grūdelius su vabalu valgė,

Vislab jau prastojo mus ir nulėkė slėptis.
Taip laukai pasiliko mums visur gedulingi,
Irgi grožybės jų nei kapas sens pasirodo.

Krūmus ir gires linksmas jau giltinė suka,
Ir grožybes jų gaišin draskydama vėtra.
Šakos, ant kurių po lapais užgimė veislė
Ir lizdelyj nei lopšyį čypsėdama verkė
Ar apžėlusi jau po tam lakstydama juokės
Ir savo peną be momos skraidydama gaudė,
Tos viotelės jau visur taip nusirėdė,
Kad jos nei žagarai sausi siūbuodami barška.
Ten, kur meškina ant kelmų bites kopinėjo,
O meška vaikus glūpus murmėdama žindė;
Ten, kur briedžiai draskančių vilkų nusigando,
O vilkai savo veislę kaukti ir plėšt pamokino;
Ten, kur vanags su vaikais daug sulesė vištų,
Ir varnai pulkais žąsyčius pavogė mūsų, —
Ten, žiūrėkit, ten džiaugsmas taip pasidėjo,
Kad tikt varnos dar biaurybę rudenio garbin,
O paukšteliai su dainoms ankštai pasislėpė
Irgi be rūpesčių šaltai sapnuodami miegti.

Ak, daržų grožybės jūs su savo žolelėms,
Jūs kvietkelės jaunos, jūs gi pavasario šlovė,
Ak, kur dingo jūs puikums su savo kvapeliais!
Vei ką sodai mums margai žydėdami rodė,
O ką vasara mums po tam augindama siūlė,
Tas visas gėrybes jau kampe pakavojam
Irgi su puodais ar skauradoms virdami valgom.
O jūs žąsys, jūs niekus pliuškėdamos antys,
Eikit, maudykitės, pakol dar atviros upės.
Jūs gaidžiai su vištoms ir kas mėžinį krapštot,
Bėkit, skubinkitės ben kartą dar pasilinksmint.
Ale nedingokit, kad mes dėl alaso mielo
Ar dėl jūs dainų šventų jus šeriamo tvartuos;
Ne, mes dėl mėsos tiktai jūsų giriame balsą.

Tikt dyvai žiūrėt, kaip moters dilina stungius,
Ir baisu klausyt, kad bobos tarškina puodus.
Gryta su Pime kampuoto titnago ieško,
O Selmykė sau iš autų purvelį svilin.
Bet Katrynė su Berge skauradą šiūruoja
Ir, kad daug ugnies ben veik po katilu degtų,
Su pilvotais zūbais vis į kaminą pučia.
Jekė su Maguže džiovintą pagalį skaldo,
O Enskys sausos malkelės atneša glėbį.
Ale Dočys nenaudėlis, pas kakalį šiltą
Snausdams ir zūbus laižydams, ėdesio tyko;
Nes Astė pietums nupenėtą šutina gaidį
Ir kelis kviečių plyckus į kakalį šauja.

Dočiui taip besilaižant ir didei besidžiaugiant,
Štai kvieslys puikiai rėdyts ir raits pasirodė
Ir visus svodbon ateit pas Krizą paprašė.

Svotų kožnas viens, tuojaus kepurę nuvoždams
Ir už garbę tą didei kaip reik dėkavodams,
Križą pagarbint ir svodbon ateit pažadėjo.
O vei vos ašma diena po tam pasirodė,
Štai visi kaimynai svodbiškai pasirėdė.
Steps su Merčium, kurpes sau naujas nusipirkę,
O Jons su Lauru, dailias vyžas nusipynę,
Rėdės ir svodbon nukeliaut kuinus pažebojo.
Ypačiai iš visų Enskys savo šimelį prausė
Ir, balnodams jį, prie šonų prisegė kilpas.
Taip išrėdęs jau žirgelio nugarą visą,
Tuo savo kulšis su nauju diržu surakino
Ir ant blauzdų svodbiškus sopagus užsimovė.
Moterų pusė kapos sūnelius palydėt pasisiūlė;
Nes ir jas kvieslys į česnį buvo pakvietęs;
Todėl jos taip jau, kaip reik viešnėms, išsirėdė.
Ale ne vokiškai, kaip kelios jau prasimanė,
Ne, lietuviškai kožna tarp jų susiglamžė.
Juk žinai, kaip mūs lietuvninkės dabinėjas,
Kad viešėt ar į česnis nukeliaut užsigeidžia.
Kykas su nometu bei ploštė moterų rėdai,
Bet vainikas su kasoms mergų dabinėjims.
Bobos, šiukštu jums margų vainikų norėti,
O jūs mergos, vėl, minau, n'uzsigeiskite kyką!

Taip, kaip girdit, didis pulks visaip išsirėdęs
Irgi nešvankiai klykaudama pas Križą nukako.
Brizas tuo pasikloniodams pasveikino kožną
Ir, į savo namelį viežlybai suvadinęs,
Tuo pavitot visus brangvyno atnešė plėčką
Ir svotus linksmus meilingai ragino surbti.
Ale moma marčios visokių sunešė plyckų
Ir savo sukviestus svetelius taipo pamylėjo,
Kad keli jau būriškas šūtkas prasimanė
Ir viens valgydams pas stalą šūdą pasakė.

Taip pirmonės svodbiškas linksmi beragaujant,
Štai tuo svodbiškas bliovims visur pasikėlė,
Taip kad ir arkliai blogi šokinėdami žvengė.
O vei vėl tuojaus tas pats kvieslys pasirodė
Irgi beklykaudams kumelės nugarą daužė.
Tu nenaudėli, kam spardai kumelio šonus?
Ar negana, kad jį vos gyvą baudžiava lupo?
O tu su pentiniais jam dar daugsini vargą?
Jok pamaži, žioply, nemušk be reikalo kuina!
Juk girdi, rytoj reikės į girę važiuoti,
O poryt mažu reiks parvežint didelį pilvą.
Taip jam, kaip girdėjot, būriškai besispardant,
Štai tuo pro vartus rėdytą parvežė porą,
Ant kurios švents vyskupas pas dievstalį šventą
Vinčiavodams kaip reik žegnonę buvo padėjęs.

Gentys ir kaimynai, jau visi susibėgę
Ir jauniki su marčia pasveikinę dailiai,

Tuo gardžiai pavitot į Krizo suvedė namą.
Krizas irgi močiutė jo, surukusi boba,
Gėrėjos didei dukters sulaukusi svodbą.
Nės Ilzbutė, jų dukčiutė, buvo paskiausi
Ir prieg tam už šulco į Taukius nutekėjo.
Todėl tėvai jos, sukviėtę giminę visą,
Tytveik daug dėl to kaštavos irgi steliavos.
Karvių tris berždžias, o jaučių du mėsinėjo;
Bet kiek kiaulių bei avių, mėsininks nerokavo;
Ale žąsų bei vistų vos viena pasiliko.

Tas mėsas visokias, šiaip ir taip sukapotas,
Krizo kukorius taip smarkiai pleškino svodbai,
Kad ant ūlyčių visur užims pasikėlė,
Ir kaimyns Pauluks dėl to didei nusigando.
Taip išvirtus jau valgius iš katilo semdams,
O pečenkas su kabliais iš kakalio traukdams,
Petras kukorius, kaip girdit, buvo sutaisęs
Irgi svečiams išalkusiems vis ragino siūlyt.
Tušė, staltieses tuojaus atnešusi plonas,
Svodbiškai kaip reik išrėdė didelį stalą.
O po tam kviesliai greiti daug sunešė valgių:
Jautienos riebios, kiaulienos irgi žąsienos,
Plaučių bei kepenų, bei daugel sutintų blėkų.

Svotams taip po tam Tėvemūs šventai pasiskaičius
Ir krikščioniškai pas stalą jau susisėdus,
Krizas savo svečius meilingai ragino valgyt
Ir, kaip dūšiai reik, pasisotint ir paslinksmint.
Štai tuojaus Enskys, ištraukęs didelį peilį,
Virtas ir keptas mėsas padalyt pasisiūlė.
Bet, kaip ponai daro, tranšieruot nemokėdams,
Tuo su nagais kaip būs lašinių šmotus nusitvėrė
Ir skvarbydams ant torielių sumetė stukiais;
Nės prisirijęs jau nenumanė madagai elgtis.
Ale svečių keli brangvynų pluk prisisurbę,
Tokius taip grečnus šmotus pamatyt negalėjo;
O kiti, taip jau girti, neturėdami peilių
Ir su rankomis apgniaužę, lašinius ėdė,
Taip kad jų taukai per barzdą jau nulašėjo.
Nės jie mislijo, kad būs, pas Krizą sėdėdams,
Kloniotis ir poniškai pasielgt neprivalo.

Taipgi bevalgant jau ir būriškai besidžiaugiant,
Krizas šūkterėjo; štai tuo tarnai pasirodė
Ir alaus macnaus su drogais atnešė bačką;
O kviesliai, su kragais svodbiškais susibėgę,
Pyvo sudrumsto malkus tikt košia, tikt košia.
Nės tirštoks alus, perdėm per gomurį plaukdams,
Ir tiršti malkai veikiaus prisotina skilvį.

Štai visi svoteliai, su pasimėgimu valgę
Ir tirštų malkelių jau dosniai prisisurbę,
Poterių, kaip krikščionims reik, skaityt užsimiršo
Ir kaip kiaulės almono (tikt gėda sakyti)

Kiauliškas dainas dainuot ir žviegt užsimanė.
Stepas nuo riebių kumelių daug pamelavo,
O Enskys savo poniškus išgarbino jaučius,
Ar kitaip glūpas šūtkas taisydami juokės.
Lauras su pirštu dambrelį skambino pūsdams,
O Jokūbs, strūnas įtempdams, čirškino smuiką.
Ale Dočys, per daug prisiedęs bei prisisurbęs,
Nei koks žakas lenkiškas po suolu nupuolė,
Taip kad kožnas viens dėlto didei nusigando
Ir vos pusgyvį su drogais išnešė laukan.

Bet ir moters svodbiškai pasidžiaugt n'užsimiršo,
Ale labai kytriai; nės greitos moterų klastos
Kartais ir kytriausį klapą moka prigauti.
Barbė su Pime, Laurienė bei Pakulienė
Valgydamos brangvyno nė pažiūrėt nenorėjo
Irgi padyvijo didei, kad miela Krizienė
Ir mergoms tokio nešvankaus gėrimo siūlė.
O štai, mislyk tikt, brolau, kas čia pasidarė.
Tos klastorkos tuo po tam kampe susilindo
Ir pakavotą sau brangvyno didelę plėčką
Su keliais malkais slaptoms ištuštino visą.
O paskui niekus visokius plūsti pradėjo
Ir kitoms viernoms kaimynkoms gėdą padarė.
Barbė su Pime dainavo pašukų dainą,
O Laurienė su Pakuliene garbino gaidį.
Bet gaspadinės viežlybos skyriu susisėdo
Ir kas namui reik kaimyniškai pavapėjo.
Dakė savo žąsis ir Jekė dideles antis
Garbindamos dyvų visokių daug sumelavo.
Juk žinai, kaip daug pliuškėt gal moterų būdas,
Kad jos ant česnių dėl namo reikmenių vapa.

Taip besipasakojant, štai špielmonai susibėgo
Ir savo būriškus ant šokio skambino žaislus.
Plyckius cimbolus, o Kubas čirškino smuiką,
Bet Žnairiuks zūbus ištempęs birbino vamzdį.
Štai tuojaus Enskys, mergas krūvon suvadinęs,
Su puikiais kaimynų klapais ragino šokti.
Klišis su biauriais sopagais Pimę nutvėrė,
O Kairiuks aps'avęs kurpes Tuse pagriebė
Ir lietuviškai ant aslos šokdami spardės.
Bet kiti, su vyžomis tyčioms išsirėdę
Ar basi, rūbus nusivilkę, štuką padarė.
Juk žinai, kaip linksmas būs per daug prisisurbęs
Kartais ant česnių durnas šūtkas prasimano.

Bet girdėkit dar toliaus, kas čia pasidarė.
Du kaimynu nekviestu svodbon atsibastė,
Viens jų Slunkium, o kitsai Pelėda vadinams.
Krizas koliojo nuopertą porą matydams,
Ale bobutė jo, dėl to didei nusigandus,
Tuo gumbu vaitot ir skaudžiai sirgti pradėjo.
Rods negražu, kad kas į česnį veržiasi lįsti.

Kur tik sukviesti bičiuliai gal čestavotis.
Stui, nešvankėli, nelįsk, kur lįsti netinka,
Lauk, ik Krizas tau per paslą šauks pasirodyt
Ir kaip viežlybą kaimyną lieps pasilinksmit.
Todėl viežlybi svoteliai taip nusigando,
Kad jie neigi tabako jau rūkyt negalėjo,
Bet dėl išgasties iš rankų išmetė pypkius.
Špielmonai taip jau dėl tokio didelio stroko
Su žaislais savo skambančiais po suolu nulindo;
O visi, kurie linksmi šokinėdami rėkė,
Stapterėjo tuojaus ir baisiai bliauti paliovė.
Dainos nuo gaidžių, nuo vištų irgi žasyčių,
Kalbos nuo vilkų, nuo meškų irgi nuo jaučių
Dėl baisybės tos tuojaus į nieką pavirto;
Irgi svečiai visi, tyloms kasydami galvas,
Kas tam strokui reik, nei šiaip, nei taip n'išsimanė,
Ik Enskys, iš papykio beržinį pagriebęs,
Slunkiaus irgi Pelėdos šonus skalbti pradėjo
Ir po tam, plaukų nusitvėręs, išmetė laukan.

Ale nedyvykitės, kalbas girdėdami tokias.
Juk ir ponai, poniškai daug syk prisiriję,
Būriškus štukius, kaip mes, pramanydami juokias.
Būrų rods daugums tarp mūsų nemandagiai elgias,
Ypačiai ant česnių linksmų tūls randasi naras,
Kurs daug zaunydams krikštynoms gėdą padaro.
Ale nedingokim, kad kožnas pons įsirėmęs
Vis šventus ir viežlybus tikt ištaria daiktus.
Ak, šlapjurgis ir tarp jų, per daug prisikošęs,
Būriškas šūtkas išpliopt taip jau nesigėdi.

„Ak, — tarė Pričkus, — aš, tiek metų šulcu bebūdams,
Dvariškus būdus ir ponų visą rabatą
Pluk įsitėmijau, girdėdams irgi žiūrėdams.
Andai tropijos, kad aš su gromata pono
Pas vyriausį dumčių raitis nukeliauti turėjau,
Pas kuri puikių šlapjurgių daug susibastė.
Aš, kaip tarnui reik, savo prastą mučę nuvožęs
Ir paikiai pasikloniojęs, tuo gromatą rodžiau
Irgi, padavęs ją, tyčioms į atdarą kuknę
Įlindau pažiūrėt, kokius ten šutina kąsnis.
Nėsa, papratęs jau tarp ponų skiauturę rodyt,
Nei koks draugas jų, nebijaus nei šiokio, nei tokio.
Čia trys kukoriai duži man tuo pasirodė;
Viens nešvankėlis mėsinėjo vanagą juodą,
O kitsai, su nagais draskymams ištįsą zuikį,
Kirmėlių gyvų lizdus iš vėdaro krapštė;
Ale trečiasis du biauriu ryku nusitvėręs,
Rupuižes baisias į bliūdą tarškino platų;
Nės tas rupuižes mūsų ponai garbino skaudžiai.

Taipgi bežiūrint man jau dūšiai pikta pastojo,
Ir aš, pro duris iššokęs, vėmti pradėjau.
Taip nesvietiškai nusivėmęs, vėl pasirodžiau,

Bet tyčioms nesakiau, dėl ko man taip pasidarė.
Žinot juk, kaip ponpalaikiai tuo juokiasi būrui;
O mažu jie dar man čia būtų mušę per ausį.
Todėl tykojau tyloms, už durų nulindęs,
Kad pamatyčiau ben, kaip ponai mūs čestavojas.
Kukoriai valgius naujus jau buvo sutaisę,
Taip kad visas dvars dėl jų smirdėti pradėjo.
Štai tuo poniški tarnai visi susibėgo
Ir jau vislab, kas ant stalo reik, sunešioję,
Virtus ir keptus valgius tuojaus sugabeno.
Aš, rankas būriškas kaip reik susiėmęs,
Poniškų bei nobažnų vis poterių laukiu.
Štai žiūriu, kiekviens tarp jų jau rengiasi sėstis
Ir, visai dangaus užmiršęs, imasi šaukštą
Irgi bezaunydamas valgius į gomurį kiša.

Aš dar tokias biaurybes kol gyvs neregėjęs,
Taip nusidyvijau, kad jau kone rėkti pradėjau.
Tikt susimislijęs, kad man čia nedera rėkaut,
Vis pamaži šnibždėdamas ir kytriai pasislėpdams,
Taip iškoliojau, kad šunys kaukti suniko:
Jūs išputėliai pilvoti, jūs gi bedieviai,
Ar jau gėda jums šventai rankas susiimti
Ir aukštyn pažiūrėt, kad riebius imate kąšnius?
Mes suskretę būrai, mes vyžoti nabagai,
Šen ir ten vis stumdyti bei daug prisivargę,
Tankiai vos plutas sausas į vėdarą kišam
Ir tikt su blogu skinkiu gaviname širdis,
O tikt ir už tai kasdien dėkavojame dievui.
O jūs neprieteliai, valgius vis rydami riebius
Ir vis rinčvynius į pilvą košdami storą,
Dievo bei dangaus visai paminėti paliovėt.
Ar nesibijotės užspringt, kad kabiar ėdat,
Ar kad jūsų namus perkūns į plentą supleškins?
Taip trumpai padūmojęs sau ir atrašą gavęs.
Tuo kone dvilinks ir nesvietiškai nusigandęs
Pro duris iššokau irgi namo parjojau."

„Ak,— tarė Selmas, — rods nešvankios mūsų gadynės
Ant visų šelmystų jau visai pasileido.
Pons ir tarnas jo peklon tikt bėga, tikt bėga.
Ans, įsirėmęs vis ir poniškai pasipūtęs
Vardo dieviško jau gėdėjas paminėti,
O šisai, kad jam įtiktų, niekina dievą.
Pons apjekėlis, velniop šuoliais besisukdams,
Ir tarnus sau išrinktus apjekti mokina.
Dievs ir žodis jo, bažnyčių mūsų grožybės,
Giesmės nobažnos taip jau, kaip poteriai mūsų,
Neprieteliamis tokiems nei smarvė mėžinio smirdi.
Lumper irgi kamėdigės apjekino poną,
O tarnai jo be drausmės kekšaudami juokias.
Ak, kur dingo viežlybums jau mūsų gadynių!"

Taip besipasakojant ir svodbą visą bebaigiant,

Štai tuojaus vyžots atbėgęs Bleberio tarnas:
„Ak, — tarė, — linksminkitės, jau vėl česnis pasidaro.
Tikt girdėkit, kaip Bendiksas žąsiną piauja
Ir kaip Paikžentis pasiritęs aviną smaugia.
Vauškus savo namams vienragį bulių stekena,
O Mikols darže taip smarkiai svilina kuilį,
Kad per mylią dūmai, nei debesiai pasikėlė,
Saulę su žvaigždėms ir šaltą mėnesį tamsin.
Taigi dabar dešrų visokių bus prisivalgyt,
Nės lašinių bei kumpių jau rūkyt pakabintų
Žiemai pas būrus daugybė didelė kaba;
O dar vis daugiau mėsos į kaminą kemša.
Taigi dabar, česnis lietuviškai pasidarę
Ir vargus visus užmiršę, vėl atsigausim.“

Ale nemislykit, tokią girdėdami kalbą,
Kad ant apjuoko ji mums yra pramanyta;
Juk permier mes biedžiai ant laukų prisivargom
Ir greitai, kaip būrams reik, į baudžiąvą bėgom
Mėšlą vežt, užkrėst, užart, grūdelius barstyti,
Šieną kirst, sugrėbt ir po kraiku pakavoti
Ir visas gėrybes į skūnes suvalyti.
Ak, kas tai darbai, kurius atlikt trūsinėjom!
Lytus mums daug syk taip dirbant nugarą prausė
Ir tūls tvankas įzarstytas daug kepino kiaušę.
Mes besidovydami daug syk kruopas nedarytas
Ir plutas menkas blogai kramtydami valgėm.
Tankiai mes tvanke prastai maišydami skinkį
Ir vandens malkus iš klano semdami gėrėm.
Prakaito taip daug nuo veido mums nulašėjo,
Kad per nosį teškančios vis ritosi srovės.
Ak, mes biedžiai, ak, visur didei prisivargom!

Nugi dabar, naštas vargų visas nusikratę,
Jau pasilinksminkim bensyk česnyj susikvietę.
Tam juk dievs dosnus gėrybes mums dovanoja,
Kad nusimūčiję bei, kaip mums reik, trūsinėję,
Vėl atsigautumbim, gardžiai kramtydami kąšnius.
Darbo reik, nės taip kožnam dievs paliepė valgyt,
Valgio reik, kad dirbančius syla nepamestų.
Taigi nečėdykim mušt, piau ir skerst savo valgi.
Vaike, numušk drąsa jautuką sau nupenėjęs;
Piauk avių kelias, nečėdyk aviną luiną;
Kišk žąsis, pyles, vištas į didelį puodą;
Skersk daglus paršus, pasiskersk nutukusią kiaušę;
Valgyk sveiks dešras, iš kruopo sau pasidaręs.
Imk raumens stukius, sukapojęs kimšk smageninę;
O kad dar negana, nusitvėręs didelę žarną,
Kimšk drąsa plaučius, n'atbok, kad plyšdama driksters,
Ir kepenų n'uzmiršk, kad storą pridrebi dešrą;
Nės tokie daiktai tau gal didei susigadyt.
Juk žinai, koks kūds daug syk pavasario čėsas.
Ar ne gerai, kad dar per mėšlus spirgini spirgus

Ir kad per rugius į mielą baudžiąvą bėgdams
Argi namėj ką veiksams sau išsišutini kumpį?
„Rods, — tarė Lauras, — su miera vis reik pasipurtint.

Proto reik, kad ką rudens čėse mėsinėji,
O kad čėrauji, vėl reik su razumu čėraut.
Ar tai prots, kad kas, sulaukęs rudenį riebę,
Vis besijuokdams ir dainuodams lašinius ėda
Ir prisiryt aklai kasdien į karčemą lenda?
Juk girdėjot jau, kaip ans Dočys, šokinėdams
Ir kasdien girtuodams bei durnai smaguriaudams,
Iš bėdos paskiaus kaip smirdas ubagui teko.
Vaike, privalgydams ir gerdams mandagiai elkis.
Mets tur daug dienų, ik visas jis pasibaigia,
O kožna diena daug kąsnių nor pasisotint.
Pusryčiai kasdien ir pietūs, ir vakarienė
Skilvį permaldyt ir ramdyt pašaro stena;
O dar irgi paludieniai daug syk išsišiepe,
Kad darbai laukų prasiplatina, lūkuria šmotų.

Taigi ne vis kasdien nei svodbą didelę keldams
Ir nei kokias krikštynas padarydams čėrauk!
Ne kasdien vis su smalstumais vėdarą linksmink
Irgi ne vis durnai ir taip sau uždarą pūstyk,
Kad paskiaus valgius tau reiks išpliurpt nedarytus.
Pastarnoks su morkais, ropės irgi repukai,
Barščiai su burokais bei rauginta lapienė,
Žirniai, kad su pupoms juos iššutinti puode,
Ir šiupinys gardus, taip jau ir mandagi gručė
Su kisieliu, kad juos sau išpleškini virdams,
Ar po tam visaip virti kartupelių valgiai
Ir kelmučiai, kad juos sau su uždaru verdi, —
Vislab bus gardu ir tau didei susigadys,
Kad kasdien kaip reik bandysi mandagiai čėraut
Irgi bečėraudams kitų dienų paminėsi.

Ale nepyk, gaidau, kad žodį dar pasakysiu!
Tarp lietuvininkų daug syk tūls randasi smirdas,
Kurs, lietuviškai kalbėdams ir šokinėdams,
Lyg kaip tikras vokietis mums gėdą padaro.
Daug tarp mūs yra, kurie, durnai prisiriję,
Vokiškas dainas dainuot ir keikt pasipratin,
Ir kaip vokiečiai kasdien į karčemą bėga.
Todėl tūls žioplys, supliurpęs visą zopostą,
Kartais pusnuogis ant apjuoko rėplinėja.
Jūs pustelninkai, ar tam dievs savo gėrybes
Mums kasdien ir taip dosniai dovanoja,
Kad mes jas tikt vis kaip kiaulės ėsdami rytum?
Pilvą rods kasdien protingai reikia palinksmint.
Bet ir, kas ant pilvo reik, vis turime rūpint."

„Tai jau vis tiesa, — švepluodams ištarė Bužas; —
Žinom juk visi, kaip mes nuoginteli gemam,
Taip didžiausias pons, kaip mes, vyžoti nabagai,
Ciesorius taip jau, kaip jo skaroti padonai;

Ubags taip, kaip pons kytriausias, užgema glūpas,
Ir taip viens, kaip kits, iš papo moterų surbia.
Pons šilkuos, o būrs šiauduos verkšlen pasislėpęs,
Ik abu po to protingai pradeda mislyt.
Būruai taip, kaip ir ponačiui, kad susiderkia,
Reik su marškonio sklypu pasturgalį šluostyt
Ir jo vystyklus biaurius su vandeniu plauti.
Ak, nepadyvyk man dėl tokio dyvino žodžio;
Juk žinai, kad vis tiesa, ką čia suvapėjom.

    Taip kiekviens žmogus vargingai pradeda žioptert,
Kad jis iš tamsos į svieta ritasi šviesą
Ir po tam lopšyį sapnuodams šaukia pagalbos;
Viens taip jau, kaip kits, užgimdams užgema blogas.
Kad ponačius į garbingą patalą deda,
O būrus prastus į tamsų pašalį kiša
Ar suvystytus ant menko padeda demblio,
Kiek jie, mislyk tikt, sau patys atneša lobių?
Ponų dar nei viens su kardu negimė svieta,
O tarp būrų vėl nei viens sau n'atnešė žagrę
Ar akėčioms padarynes ar negelį grėbliui.
Pons didžios giminės, tarp būrų vis pasipūtes,
Nei lašinių taukai ant šilto vandens plaukia;
Bet nabagėlis būrs, skylėtą mučę nuvožęs,
Dėl jo žaibo lėts pas šaltą kakalį dreba
Ar iš tolo kloniojas didei pasilenkęs.
Bet jau taip kožnam dievs vietą mandagiai taikė,
Kad viens kaip baisus kunigaikštis skiauturę rodo,
O kits per purvus klampodams mėžinį rauso.

    Rods yr daug žioplių, kurie nabagėlių būrą
Iš nelabos širdies per paiką drimelį laiko,
O štai patys juk daug syk kaip drimeliai elgias.
Kas tokiems išdykėliams gardžiai pasivalgyt
Ir prisisurbt saldžiai pelnytų reikalą kožną,
Kas dirvas užartų, sėtų bei nuvalytų,
Kas grūdėlius iškultų ir parduot nuvažiuotų,
Kad nei Lauro, nei dosningo Krizo nebūtų?
Žinom juk, kaip kožnas pons su savo namiškiais,
Rudenį duonos ir gardžių pyragų netekęs,
Būruai iš bėdos į ranką pinigą bruka
Irgi beglostydams jį maldo, kad susimiltų.
O štai tuo paskui, kaip didis pons įsirėmęs
Irgi nesvietiškai darkydams, vargina biedžių
Ar besišypsodams jo prastą niekina namą."

    „Rods, — tarė Pričkus, — taip ir man daug syk pasidarė,
Kad aš šaltyšiaudams šen ir ten jodinėjau.
Amtmons keikė taip, kad man plaukai pasišiaušė,
O tarp būrų daug mane jau kone visą prakeikė.
Pons iškolidams kasdien mane tinginiu šaukė
Ir, kad urdelį n'įštaičiau, tuo mušė per ausi,
Kad snargliai perdėm iš nosies šokti pagavo.
Rods tai kiauliškas maniers ir didelė gėda,

Ypačiai kad dėl to baudžiauninks pradeda juoktis,
O paskui šaltyšiaus jau visai nesibijo
Ir jį spaudydams per paiką kumelį laiko.
Kad mane pons kampe tamsiam ir visą nupeštu,
Ale po tam šviesoj kožnam vėl visą pagirtu,
Tai ben dūšiai taip skaudu nei sunku nebūtų.
Ogi dabar taip gėdiškai visur pasirodau,
Kad ir vaikapalaikiai jau man išsišiept pasidrašin.

Andai tropijos, kad aš, į baudžiavą jodams,
Kaip šaltyšiui reik, įdrožiau tinginį Slunkių.
Bet jisai, tuojaus mane pešt ir mušt pasikėšęs,
„Eik, — tarė, — snargliau! kas tau rūp? štai gausi per ausį!
Ar jau užmiršai, kaip pons tavo nugarą skalbė?“
Aš, dėl žodžio to biauraus didei nusigandęs,
Jau kur galvą savo nukist visai nežinojau,
Bet kiti baudžiauninkai dainuodami juokės.
Tai atlikom jau, visur niekai pasidarė.
Lygiai kaip antai šašuots pavasario sniegas,
Kad jis pradeda tirpt, žiemos jau nedera keliui,
Lyg taip su garbėms visoms ir man pasidarė.

Ba, kaip jauns buvau (kur dingot, mano dienele!),
Ai, kaip jauns buvau, visi mane girdavo klapai.
Ar būt pons ar būrs, ar berns ar slūginė kerdžiaus,
Ir vaikai be buksvų ir dar žįsdami papą,
Vislab ir visur, kaip girdit, liaupsino Pričkų.
Ogi dabar žilam visi jau juokiasi bloznui;
Pons taipo, kaip būrs, šaltyšių niekina seną.
Aš daugsyk, pažebodams sau nuplikusį kuiną
Ir karčius žilus ant sprando jo pamatydams,
Su dūsavimais išvystu savo senystę.
O kad rudenyj per purvus į baudžiavą joju,
O mano kuinpalaikis klampodams žengt nenujėgia,
Aš jo taip gailiuos, kad kartais ašarų srovės,
Ypačiai kad iškoliots jodau, varva nuo zūbų.
Taip aš, mislyk tikt, gailiuosi pasenusio kuino;
Nės jis trylika metų, man šuoliais jodinėjant,
Po balnu mane viežlybai į baudžiavą vilko.
Ogi manęs, želėk dieve, nuplikusio tarno,
Jau visai nei šis, nei tas susimilt nesupranta."

„Ak, — tarė jam Enskys, ištraukęs didelį peilį, —
Mans brolau širdings, kam spardais taip susiraukęs?
Juk ir man taip jau kaip tau visai pasidarė.
Štai briedkriaunis šis, ant šalto preikalo kaltas,
Rodos, tikt žiūrėk, jau nei išdilusi delčia
Ar kaip baisiai koks nukumpęs vanago snapas.
Kad aš tai pamatau, tuojaus man giltinė rodos,
Kaip ją molioriaus ranka moliavodama rašo
Ir su jos dalgiu kumpu nugandina svieta.
Ak brolau, šio stungio, šio nudilusio stungio
Aš taipo gailiuos, kad kartais verkt nesiliauju.
Nės jis trylika metų, man dešras mėsinėjant

Ir lašinių šmotus ant svodbų mandagiai piaustant,
Kaip ugnis baisi per mėsą šokdavo kietą
Ir kaip koks smarkus bindokas skeldavo kaulus,
Kaip man Jons, Mikols ir Lauras liudymą duoda.

Bet negana dar bus; aš tau daugiau pasakysiu.
Kad aš — tikt girdėk, brolau, kaip man pasidarė
Ir kaip būrams dar kasmets daug syk pasidaro,
Kad jie sau karnų vyžas nusipint užsigeidžia
Ar ką šaudyt ir gardžiai pasikept prasimano.
Aš taip jau, kaip klaps, daug syk, mudriai šokinėdams,
Medžių vogt tamsoj į šilo pašalį traukiaus.
Rods tiesa, mane varts daug syk užklupo bedirbant
Ir, nesvietiškai kaip vagi visą nupliekęs,
Tuo nei koks baisus razbaininks atėmė kirvį,
Bet dar kuinpalaikį man jis niekados nenukinkė.
Nės aš ne taipo vogiau, kaip tūls balamūtas,
Kurs žiemos čėse, sau ką pasikirst užsigeidęs,
Vis tikt aužuolus, klevus ir drūtmedi vagia,
O paskui, parduot į miestą kur nusibastęs,
Tuo girtuodams ir šokinėdams prageria pelną.
Kad man kartais vogt ar ką išplėšt pasitaikė,
Rods ir aš nesigėdėjau ištiest savo ranką,
Ale ne sau vogiau, bet vis maloningiems ponams.
Juk žinai, kaip mums kasmets reik mezliavą mielą
Amtmonams mokėt, kad jie jau urdelį siunčia
Ar per vakmistrus skvieruot ir mušt nesiliauja.

Ak širdings brolau, didei meldžiu, nepadyvyk
Ir nesakyk liesininkui, kad Obrys, mano bernas,
Medžių vogt ar ką pasikirst kas rudenį rengias.
Aš didei džiaugiuos, tą trūsą jo pamatydams;
Ir, kad žiemą jis ką vogt kuinus pasikinko,
Tuo jam dvi dešri kepti pasteliavęs duodu;
Ir, kad jis vartų n'išpantyts parveža medį,
Iš tikros širdies dar trečią pridedu dešrą
Ar, kad jau dešrų netekau, du dideliu sūriu.
Taipgi po tam, krūvelę viežlybai susivogę,
Į arčiausį miestą tuo parduot nukeliaujam
Ir, grašelius grečnus iš medžių sau nusipelnę,
Čyžę užmokėt kasmets kytriai pakavojam.
Taipgi, matai, ir medžių vogt reik razumo grečno.
Todėl ne dyvai, kad tūls glūpoks nabagėlis
Su tabaku draustu ar vogt į girę važiuodams
Gėdiškus vargus ar stroką sau pasidaro.
Bet ir toks dramblys tarp būrų tūls išsiranda,
Kurs, savo lašinius ir zopostą visą suėdęs
Ir už pyvą skinkį vos ar vandenį šliurpdams,
Iš bėdos nei žydas jau priviliot pasipratin.

Tam kieme, brolau, kur aš savo šutinu puoda,
Du tikru šelmiu pagrata su manim gyvena.
Vieną jų baudžiauninkai Pelėda vadina,
O kitam per pravardį jie praminė Slunkium.

Juk žinai, kaip būrai veik naujieną pramano,
Ypačiai, kad ant svodbų, jau durnai prisiriję,
Būriškai bei kiauliškai tuo pradeda šūtyt.
Dar vos metai, kaip aš tam kieme budavojaus;
Todėl kaip naujoks kaimynų visą rabatą
Ir jų klastą bei šelmystę dar nepažįstu.
Ale Pelėdos ir kaimynų peikiamo Slunkiaus
Aš jau taip baisėjuos, kad man padreba kiškos.
Tikt girdėk, aš tokius tau dyvus pasakysiu,
Kad plaukai tau ant žilos galvos pasišiaušys.

Trobos smirdų tų, kad jas kas nor įsitėmyt,
Nei pūstynės iš visų pasalių pasirodo.
Kad aukštyn žiūri, pamatai sudriskusį kraiką,
Ant kurio sklypus nuplėštus klestina vėjai,
Kad viens čia, kits ten nuo stogo ritasi lopus.
Sparai po kraiku su čytais kliba supuė,
O viduj visur po stogu latgaliai kaba,
Su plaušais ar karklais be negelių sukabinti.
Bet apačioj, kad jų butus biaurius pažiūrėsi,
Tuo juos kaip staldus ar kiaultvarčius pamatysi;
Nės, kur tikt žiūri, visur mėžinys pasirodo.
Juk jie ir kiaules stuboj laikyt nesigėdi,
Ir, kad jiems padviji, dar barasi smarkiai.

Andai tropijos, kad aš, Pelėdą sutikeš,
Jam dėl kiauliškos biaurybės ką pasakyti
Ir jį kaip kaimyns viernai bandžiau pamokinti.
Kiaulė, — tariau, — ką dirbi? ar visai nesigėdi?
Juk tu jau kaip šūdvabalis mėžinyj pasirodai;
Ar girdi, kaip šūdvabalis jau šūde pasmirdai.
Aš, užvakar tavo namus blogus pravažiudams,
Kad įsitėmyčiau tikrai, tyčioms pažiūrėjau.
Taipgi bežiopsant man, arklys mano žvengti pradėjo,
Ir tuojaus tavo sparų viens nuo stogo nupuolė,
O langų vienam perdėm skylė pasidarė.
Štai tuojaus (girdėk tikrai, ką tau pasakysiu)
Tuo trys kiaulės daglos su daglais savo paršais,
Lyg kad skerdė kas, stuboj sužvigo nešvankiai
Ir pro langus ir plyšius kūliais išsiritu.

Tokius aš dyvus kol gyvs niekados nesulaukęs,
Taip nusidyvijau, kad man plaukai pasišiaušė.
O tu neprieteliau skarots, su valkata Slunkium
Jau visai nesigėdita tarp žmonių pasirodyt?
Judu netinkat kiaulpalaiikes kelias varinėti,
O dar kaip gaspadoriai su kitais gaspadoriais
Vis aukščiaus česnyj tarp svotų lendate sėstis
Ir tikt vis gardžiai smaguriaut ir mautk išsižiojat.
Ak, kad vyriausybė jau ant mūs susimiltų
Ir abu ben veik iš kiemo mūsų paguitų!
Juk jau mes visi smirdėt dėl juma pradėjom!
Taip aš jam pasakiau, bet jis, beržinį nutvėręs,
Tuo kaip koks razbaininks man per nugarą siekė

Ir, kad Selmas man ūmai nebūt pasitaikęs,
Rasi mane tuojaus ant vietos būtų numušęs.
Taigi matai, gaidau, kaip kartais vaidis pasidaro,
Kad nenaudėlių kokį bandai pamokinti
Ir pamokindams jį kaip reik pasidrašini koliai."

Taip besipasakojant ir svodbę visą bebaigiant,
Žemė su visais daiktais virpėti pagavo.
Tuo svečiai visi, dėl to didei nusigandę,
Iš svetlyčios būriškos kūliais išsiritę,
Taip kad jų keli sveikas akeles išsivadė,
O kiti rankas ar kojas buvo palūžę.
O štai vis dėl niekniekių taip nusitiko;
Nės Dočys su šešiais kūlikais, kuldami žirnius,
Taip nesvietiškai virkščias su spragilu daužė,
Kad ir pelės po šiaudais kribždėti nedrįso,
O svečių daugums sau negandas pasidarė.

Ale nedvykītės, kalbas girdėdami tokias;
Juk Dočys kasmets, sulaukęs rudenį riebę
Ir iškuldams savo javus, išgandina svieta.
Ak, kiek butų jis taip dūkdams jau pagadino,
Ak, kiek girių bei kalnų jis parmetė pernai!
Tikt baisu klausyt, kad Lauras, Bleberio dėdė,
Savo bėdas ir išgąščius mums pranešė kartais.
Juk vos kiaulstaldis, vos klėtis jam pasiliko,
Irgi namai jo nei pūstynė jau pasirodo.

Tas nešvankus darbs, kurį Dočys prasimanė,
Daug bei vaidų sviete padarė.
Ak, kiek viežlybę kaimynų, butą palikę,
Rudenyj ant laukų šaltų klydinėdami slapos
Ar, savo klumokus pasidarę, ubagais eina.
Tokius išgąščius baises vierni gaspadoriai
Tankiai provninkams aukštiesiems Karaliaučiuje skundė;
Ale provos vertos kaip reik niekadės nesulaukė.
Žinom juk, želėk dieve, kaip mūsų gadynė
Ašaras išverktas po kojų mindama šypsos.

Ale nežinot dar, dėl ko Dočys nepateikia
Ir dėl ko jis taip kasmets su spragilu daužia.
Sako daug žmonių, kurie jo šiupinį valgė,
Kad jisai dėl to savo kreivą vargina skūnę,
Kad ben veik girtuot ir lėbaut ką pagamintų,
Nės jis, po Mikielės tuo klotimą bemušdams,
Laižos vis ir gurkščiodams į karčemą žiūri.
Taip po tam, su pačia kelias eiles nustekenęs,
Vėtyt skubinas ir, krepšus grūdų prisibėręs,
Tuo pasilinksmint ir prisikošt į karčemą bėga.
Bet moteriškė jo, linų grįžtes nusinešus
Ir slaptoms pardavus, vis paragaudama surbia.
O dar to negana, bet ir vaikus nusivedus
Ir į tėvo prieglobstį pasodinusi maukia.

Pernai tropijos, kad Kaspars, Bleberio tarnas,
Atlankyt Plaučiūną su Dočiu nukeliavo;

Bet ir Krizas su Luru ten jau nuvažiavo.
Nės Plaučiūns juos ant krikštynų buvo pakvietęs
Ir visus kaimyniškai primylėt pažadėjęs.
Štai tuo bažmas sukviestų svečių susirinko,
Bet ir nekviestų kaimynų daug susibėgo.
Kaspars kloniojos, dosningą Krizą pamatęs;
Ale Dočys, nei dumčius koks pilvots įsirėmęs
Irgi nešvankiai rėkaudams, česnyj pasirodė.
Nės jisai jau vėl, prieš Mertyną smaguriaudams,
Laižės vis ir gurkščiodams prisiest išsižiojo.
Tuo Plaučiūns daug spirgintų bei šutintų valgių
Irgi ragaišių per tarnus atnešdino kūmams;
O svečiai visi, margoms eilėms susisėdę,
Lašinius ir jukas Plaučiūno girdami valgė.

Taipgi bevalgant ir kaimyniškai besidžiaugiant,
Luras su Dočiu pamaži nurnėti pagavo
Ir dėl kiaulstaldžių pargriautų ir pagadintų
Bartis irgi nešvankiai kolistis užsimanė.
Stui, nešvankėli, ar prots česnyj susipriešyt
Irgi bevalgant kiaulstaldžių biaurių paminėti?
Ale dabokit dar toliaus, kas čia pasidarė
Ir ką Krizas, sens žmogus, mums pranešė pernai.

Pyvo tris bačkas Plaučiūns, brangiai nusipirkęs,
Į svetlyčią per tarnus įnešdino greitai.
Bet Enskys, jo klapčius, daug paliavotų kragų,
O moliavotų stuopų dar daugiau sugabeno.
Štai svečiai tuojaus, išmaukę didelę bačką,
Būriškas ir kiauliškas šnektas prasimanė.
Žinot juk, kaip glūpas būrs, permier prisirijęs,
Zaunyt ir durnus niekus išpliopt nesigėdi.
Bet kiti jau vėl dėl kiaulstaldžių pagadintų
Ir dėl kiaulių numuštų bylinėti pradėjo.
Štai tuojaus iš žodžių, kiauliškai pasakytų,
Pekliškas razbajus ir niūkims pasikėlė.

Rods, kad būrs čestavots jau proto viso netenka,
Štai tuojaus jau ir padorumo viso netenka.
Juk ir pats Plaučiūns, kur česnij buvo pakėlęs,
Taip nešvankiai su macnum pyvu susipyko,
Kad šviesoj krapinėdams jau šviesos nepažino.
Ar dyvai, kad svotai jo, dosniai primyleti,
Kūmų viežlybų kalbas kalbėt nenumanė?
O dar to negana; klausykit, kas pasidarė.

Kubas su Luru, garbingo Kasparo žentu,
Ir Mikolas, ant kiemų statyts pakamorė,
Su kitais draugais ant Dočio umaru šoko.
Štai tuojaus visi, kaip kudlas koks susivėlęs,
Raičiojos ant aslos ir taipo mėsinėjos,
Kad viens nosies, kits ausių girdėt nepalaikė.
Ypačiai Domį taip nesvietiškai pagadino,
Kad jį jo vaikai lovyj vos parnešė gyvą.

Pimė, jo pati, dėl to didei nusigandus,

Pusgyvį vyrutį vis globodama verkė
Ir jo kiaušę permuštą mazgodama šluostė.
Tuo kaimynkos iš visų pašalių susibėgo
Ir visokių liekarstvų macnių sugabeno.
Gryta daug žolių šlovingų bei debesylų,
O Selmykė su Berge tepalų padarytų
Domį vėl gaivint ir gydyt atnešė greitai.
Tas žoles smarkias čerpėj maišydama Jekė
Gailių dar ir lenkiško daguto pridėjo.
Tuo stuba dėl to visa smirdėti pagavo,
O Dočys jau vėl pamaži kribždėti pradėjo.

Pimė, jo moteriškė, su kitoms moteriškėms
Džiaugė ir Dočiuką su gatavais tepalėliais
Mostyt tuo ir jo žaizdas aptvert susirinko;
Bet Pakulienė jį žadėt pas patalą stojos.
Štai Dočys tuojaus, tepalų smarkumą suuođęs
Ir žyniavimo bobiško baisumą pajutęs,
Su sykiu nei koks perkūns iš patalo šoko
Ir, iš papykio nusitvėręs didelį strampą,
Bobas su visokiais bobiškais tepalėliais
Iš stubos prismirdintos tuo išmušė laukan.
O paskui stubos rykų daugumą sudaužęs
Ir čerpes su liekarstvoms pro duris išmėtęs,
Tuo vaikus, kurie jo stervą buvo suvalę,
Dūkdams vis ir rėkaudams kone numušė smirdas.

„Ak, — tarė Selmas, — bengi paliauk su pasaka savo!

Jau per daug dyvų, jau ausys mūsų praskudo.
Ak, kur dingot jūs, lietuviškos gadynėlės,
Kaip dar prūsai vokiškai kalbėt nemokėjo
Ir nei kurpių, nei sopagų dar nepažino,
Bet vyžas, kaip būrams reik, nešiodami gyrės.
Tai dar viežlybų kaimynų beigi bičiulių
Gėdėtis ir juos išpeikt nei viens neprivalė.
Ogi dabar, žėlėk dieve, tikt gėda žiūrėti,
Kad lietuvninkai kaip vokiečiai sopaguoti
Ar su korpėms rudenyj ant česnių pasirodo.

Klumpės, kaip mes vokiškai kalbėdami sakom,
Rods taip jau lietuvninkams nešiot nepritinka;
Nės ir jas mūsų tėvų tėvai girt nenorėjo;
Ale sopagų, jau prancūziškai sudabintų,
Ir puikokų kurpių gėdėjos paminėti,
Ik prancūzai jau po tam pas mus susibastė
Ir prancūziškas manieras mus pamokino.

Tėvai mūsų seni, pirm to neturėdami šiulių,
Rods nei pybelių, nei katgismų dar nepažino.
Jie tikt iš galvos šventus mokinosi mokslus,
O štai tikt daugiau garbėj laikydavo dievą
Ir šventoms dienoms bažnyčion bėgdavo greitai.
Ogi dabar, žėlėk dieve, tikt gėda žiūrėti,
Kad lietuvninkai, prancūziškai pasirėdę,
Į bažnyčią vos išgirst ką kyšteria galvas,

0 paskui tuo žaist ir šokt į karčemą bėga.
Taip po tam keli tarp jų, aklai prisimaukę,
Būriškai bei kiauliškai tuo pradeda zaunyt
Ir, bažnyčioj išgirstų neminėdami žodžių,
Būriškas šūtkas glūpai taisydami juokias.
Bet kiti, vaidus dėl niekniekių prasimanę
Ir girti kits kitą prie galvos nusitvėrę,
Nei razbaininkai ant aslos vemdami tąsos,
Kad vemalai visur per visą karčemą teška.
Tai biauzybė, kad plaukai pasišiausia begirdint.

Bet dar to negana. Taipo girtuodami tėvai
Ir vaikus glūpus su savim į karčemą velka,
Kad ir juos tuojaus iš mažo surbt pamokintų;
0 paskui, vaikams bepamatant, pešasi tėvai,
Kad plaukų visur išplėštų sukasi pluoštai.
Ak jūs neprieteliai, jūs išpiudyti bedieviai!
Ar nesibijotės, kad jus pekla prasivėrus,
Taip šventas dienas atšvenčiant, tuo pražudytų?
0 nesigėdite tarp krikščionių dar pasirodyt?

Kad kunigai vaikus į šiuilę ragina siųsti
Ir kad šulmistrams reik kokį pinigą kyštert,
Ak, tokių visur glūpų niurnėjimų randas;
0 paskui, kad amtmonams jau reik pasipurtint
Ir jie vakmistrams išpantyt urdelį siunčia,
Štai tuo iš visų pasalių barzdoti bepročiai,
Lyg kad jau dangus pargrius, tikt rėkia, tikt rėkia;
Ir po tam su šulmistras, biednais nabagėliais,
Kad jie savo dalyko nor, dar barasi smirdai
Ir besibardami daug glūpų daiktų sumeluoja.

Paikius, glūps žmogus, vargu Tėvemūsų mokėdams,
Ir jo pusbrolis, nei tiek skaityt negalėdams,
Šulmistrus ir šiuiles dar išpeikt pasidrąsin.
Tikt dyvai klausyt, kad juodu pradeda zaunyt.
Ans, savo vaikičius kaip drimelius užaugindams
Ir juos lepindams bei valią visą beduodams,
Vaidijas su šulmistras ir barasi keikdams,
Kad jiems kartais iš bėdos per subinę drožia;
0 šisai, iš viso jau velniop besisukdams
Ir vaikus glūpus į šiuilę siųst nenorėdams,
Peklai ant garbės juos užaugint pažadėjo.

Paikius ant lytaus, ant giedros barasi Vauškus.
Viens taria per šviesu, kitam negana šviesybės;
Šiuilė šiam negera, o ans pamokinimą peikia.
Šulmistras keliems per jauns ir nieką nemoka,
0 kitiems tas pats per sens ir blogs pasirodo.
Jis giedodams šiam per daug nemandagiai rėkia,
0 kitam tas pats kaip reikia rėkti nemoka.
Viens taria per drąsus, o kits jį lėtą vadina.
Taip kunigams, taip šulmistras visur pasidaro,
Kad šventoms dienoms nenaudėliai, susibastę
Ir nesvietiškai glūpas akis užsipylę,

Nuo kunigų bei nuo darbų jų pradeda zaunyt.
Bet ir viežlybų krikščionių dar nepristokom,
Dar yr tarp lietuvninkų viernų gaspadorių,
Ir dar tėvų yr, kurie, mylėdami dievą,
Patys ne tiktai šventai ir mandagiai elgias,
Bet ir savo namus kaip reik pridabodami valdo.

Taip ant svieto jau, kaip mums švents praneša raštas,
Vis pulkelis miels viernųjų buvo mažesnis,
Kaip ans durnas pulks nelabųjų irgi bedievių.
Bet dar ir toliaus taip bus, kad sviets pasidūkins
Ir apjeks, visai velniop rėžtu besisukdams.
Sako juk visi šventųjų prarakų žodžiai,
Ir pons Kristus pats bei jo mokintinių raštai,
Kad prieš svieto pabaigą bus toks sumišimas,
Kad baisybės pekliškos visur išsiplatins
Ir tarp ponų taip, kaip tarp glūpintelių būrų,
Tikt klastas ir šelmystes išvysime kyšant.
Matom juk kasdien, kaip jau visur karaliaudams
Velnius vis baisiaus piktųjų suvelia kudlą.
Ak broleliai, ak, išbuskim irgi pajuskim,
Kaip visur išsižioję peklos plyšta bedugniai
Ir kaip pekliškas razbaininks mūsų gadynę
Su savo mokslais velniškais sudūkina visą.
Vogt, klastuot, išplėst ir su gvoltu pasisavint,
Šelmystes pramanyt, kekšaut bei dievą paniekint
Ir, kas dar daugiau yr pramonių, pramanyti, —
Tai visa viera baisingos mūsų godynės.
Ak, katrul jau čėsas mūsų nelabs nusibastė!

Mes lietuvninkai, pirm to nepažindami svieta,
Dingojom vis, kad tik šveisteris ir prancūzas
Žmones su svetimais savo mokslais moka supainiot
Ir kad vokiečiai tikt vogt ir keikt nesigėdi.
O štai tarp lietuvninkų taip jau nusiduoda,
Kad lietuviškas tūls smirdas irgi bedievis
Lietuvai ir lietuvninkams mums gėdą padaro.
Ak lietuvninkai, širdingi mano broleliai!
Ben nesilyginkim akliems šio svieto bedieviams
Ir n'atbokim, kad į mus žiūrėdami bloznai
Šypsos ir glūpus štukius pramanydami juokias.

Taigi dabar aš jus, kaip viernas klaps pamokindams.
Nei prancūziškai, nei vokiškai nepagyriau;
Bet tikt būriškai, kaip draugas jūsų pažįstams,
Jums tiesiog pasakiau, kaip man pasakyt pasitaikė.
Ant jau Mertyno nulydėjom didelę šventę,
O adpentai su Kalėdoms jau prisiartin.
Vei kaip iš vakarų tamsių rūstaudami vėjai
Vėl jau į žiemius bei rytus pradeda trauktis
Ir žiemos šalčius pas mus į Lietuvą varo.
Ak, jau skubinkimės ben veik stubas pasišildyt
Ir gaspadoriškai stonias galvijų paprovyt,
Kad, minau, nieks, nei paršuks turėts nesušaltų.

Juk kiekviens galvijas, kad jau randasi gruodas,
Mūsų rūpesčiams vierniems pasiliecovodams
Ir į saujas mūsų žiūrėdams, pašaro laukia.
Duokim, bet vis su protu padalydami duokim;
Nės ateisiančios žiemos ilgumo nežinom
Ir, kiek prieš šventas Velykas liks, nenumanom.
Ar ne gerai, kad, jau vargingai peržiemavoję,
Grečną zopostėlį mums dar pasilikusį matom?
Nugi dabar jau skirkimės ir vapėti paliaukim!
O dieve duok mums, kad, šventes visas nulydėję
Irgi sulaukė Naujmetį bei šventai pasidžiaugę,
Vėl susikviestumbim kaimyniškai pasisveikint."

ŽIEMOS RŪPESČIAI

Ant žiemos narsai jau vėl rūstaudami grįžta,
Ir šiaurys pasišiaušęs vėl mus atleikia gandinč.
Vei kaip ant ežerų visur langai pasidaro,
Lygiai kaip antai stiklius įdeda stiklą.
Taipgi namai žuvių, kur varlės vasarą šventė,
Dėl barnių žiemos nei su šarvais užsidengia
Ir tamsoj miegot kiekvieną gyvuolį siunčia.
Ant laukus žiemys jau taip nugandino bardams,
Kad ir balos, ir klampynės pradeda rauktis,
Ir purvynai jų teškėt ir šliurpt pasiliauja.
Kelias, kad jį mėgina trenkt šokinėdami ratai,
Nei koks būbnas įtemptas dėl pašalo trinka,
Taip kad garsas jo toli galvoj atsiliepia.
Taipgi dabar jau vėl sviets sveikint pradeda žiemą.
Ak, jau ben ir reik; Kalėdų didelė šventė
Artinas, ir atpentai nor poryt pasibaigti.
Rudenis, ans dramblys, per daug nemandagiai drėbdams
Ir besivoliოდams purvuos, mus vargino skaudžiai.
Kožnas į klumpes ir į vyžas įsinerdams
Koliojo jo darbus ir jo madarą skystą.
Bet ir ponai, su šulnais skraidydami žirgais
Ir su poniškais kasdien viešėdami rėdais,
Beteškant purvams, nešvankų rudenį peikė.
Todėl į žiemius visi žiūrėdami žmonės
Ir sausos žiemos didei gi belaukdami skundės.
Taip visiems bedėjuojuojant, štai pažars pasidarė,
Ir tuo žiemiškai visur plezgendami vėjai
Darganas į pietus, kur gandraus miegti, nubaidė.
Iš debesų žiema po tam iškišusi galvą
Nei pikčiurna kokia su šūdais rudenio barės
Ir su šalčiais jo šlapius nudegino darbus,
Ik ji jau po tam, rudens iškuopusi šūdus,
Ant visų baisių klampynių kelią padarė
Ir su rogėms vėl skraidyt ir čiuožt pamokino.
Taipgi dabar, kur mes pirm to pavasarį linksma

Šventèm ir žoleles jo margas sau nusiskynèm,
0 paskui džiaugsmus šiltus su vasara baigèm,
Ten pusnynai su baltais kalnais pasidarè,
Ir žiema sau žiemiškas kvietkas nusipynè.

Tikt dyvai žiūrèt, kaipo barzdoti pušynai
Su savo kuodais garbanotais visur pasirodo
Ir nei puderuoti ponačiai stov įsiremę.
Bet kiti nuogi žagarai, tarp jų pasilenkę,
Būriškai po stogais jų stovėdami dreba
Ir raudodami kloniojas, kad švilpina vėjai.
Bet ir kerplėšos, ir jų kelmai nusigąsta,
Kad smarkus žiemys savo dummies pradeda judint
Ir besijodams nei su sietais dulkina sniegą.
Taipgi dabar visi pasislėpę gyvuoliai girių,
Vėtroms vėl berūstaujant ir sumišai besipiaujant,
Čia viens urvoj sau šiltai, kaip gal, įsigūžtęs,
0 kitsai tenai ant virbo tupi besnausdams.

Taip, paukšteliai mieli, jums, taip mums pasidarè,
Ir taip jus, kaip mus, baugin braškėdami šalčiai.
Jus žiemos smarkums į šaltą girę nubaidè,
0 mus jis besipurtindams į stubą suvarè
Ir pasišildyt nusiuntè pas kakalį mielą.
Jūsų namai šalti, kur jūs miegodami krankiat,
Jus negal užstot, kad jus išgandina šalčiai.
Mes, kad mus žiemys per daug užkibina grumzdams,
Tuo kytriai pasislėpt į šiltą pašalį lendam
Ir tykiam kampe, žiemos n'atbodami keršto,
Sau tikrai sušilt karštoka viralą srebiam.
Ak jūs vargdienėliai, jūs nuogi nabagėliai,
Ar būt šilts, ar šalts, ar kits koks dyvinas oras,
Rūbais vis vienais ir tais pačiais užsidengiat.
Mes, kad saulė mums per daugel nugarą kaitin,
Tuo trinyčius ar kobotus vėsius užsimaujam;
0 kad jau per daug žiemys mus pradeda dovyt,
Štai tuojaus vilnoną sau ir kailinius imam
Ar tikrai sušilt į šiltą patalą kopam.

Taip bedūmojant man, vilkai gaujoms susibėgo
Ir, kaip pratę yr, tamsoj tralalaudami staugè.
Ak jūs neprieteliai, ar jau mėsos pasigendat?
Ar jau vėl skilvyj jums pastninkai pasidarè?
Eikš, šiaury bausis, išklėstyk nugarą bloznu!
Bausk, prispausk su šalčiais juos, kad gloda jų būtu!
Juk baisu žiūrèt, kaip jie kas vasarą mielą
Nei mėsininkai per laukus bėginėdami smaugia.
0 kad jie pagiryj užpuola kaimenę linksma,
Tai nesirūpin, ar liesa, ar tukusi kiaulė,
Irgi negailis, kad kokį kuiliuką suėda;
Bet ir kuilį didelį jie parplėšt nesibijo.
Taip tie neprieteliai, kiaulienos jau prisiėdę,
Dar nesisotin, bet ir jautienos užsigėdę
Taip berždžias, kaip ir veršingas pamuša karves.

0 ir tai negana; jie vis daugiau išsižioję
Jau ir jaučių šešergių parplėšt nesibijo.
Ai, kiek margių, kiek dvylių jie sviete suėda!
Žalį su laukiu kytru bei bingusį keršį
Kartais, į laukus nusibastę, pradeda gandint.
Bet ir juodo jie daug syk n'atbodami buliaus,
Plėšyt ir mėsos prisiest į kaimenę šoka.
Kerdžiaus ir piemenų, kad juos uliuodami baido,
Kartais taip n'atboj, kad vos į pagirį traukias
Ir nusinešę ką tuojaus tikt ėda, tikt ėda.
Ak žiemy, žiemy, susimilk, padaryk mums provą!
Juk ne daugio reik, štai jau galvijų neteksim,
0 po tam dar mus pačius su gimine mūsų,
Moterės ir vaikus vilkai mėsinėt pasidrašin.

0 jūs jėgėrės mokinti, jūs liesininkai,
Kam nešaudot, ką valdonai paliepė šaudyt?
Argi nežinot, kad nei viens malonings karalius
Juos užmušt ir išgaišint žmonėms nepavydi?
Ar dykai jis jums kulkas bei paraką davė?
0 dėl ko vartus kytrus pas girę pastatė
Ir linksmai gyvent jiems ūbą primušė lauko?
Ei kiek syk į šilą vogt nuvažiuodami būrai
Su kašele dovanot slaptoms jiems atneša kumpį
Ir aklai prisisurbt su stuopoms pripila gerklę!
Bet tai vis klasta; nės varts taip prisisurbęs
Jau po tam ir prisiegos atmint užsimiršta,
0 taip jam bekapanojant klastuodami vagys
Liepas uždraustas, pušis ir drūtmedį vagia
Ar, nusišovę su griekais, sau parveža briedį
Irgi namėj slapta mėsinėdami juokiasi šelmiai.

„Rods, — tarė Pričkus, su tabaku būrus pavitodams
Ir, kaip būdas jo, žnairioms į Kubą žiūrėdams, —
Rods jūsų mylista jau patys tiek išsimanot,
Kad klastuot ir vogt vierniems nepridera klapams.
Aš, šaltyšius, aš, mokinto Bleberio žentas,
Daug klastų tarp jūs numaniau, į baudžiavą jodams.
Štai ben vieną tikt žodelį jums pasakysiu.
Tūls tarp jūs, mano sėbrai, vos į baudžiavą slenka
Ir atsivilkęs, kad reik suktis, vos rėplinėja.
Viens, stovėdams ir vis šen ir ten žioplanėdams,
Pasakas ir niekus visokius užneša draugui,
0 kitsai tikt vis į pypkį kemša tabaką
Ar uždegt ugnies į pintį skilia vėpsodams;
0 vėl kits ką vogt slaptoms į pašalį traukias
Ir, kašeles kitų draugų kytriai sumedžiojęs,
Kaip koks šuo smarkus pakavotus trupučius ėda
Ir kitiems baudžiauninkams tikt gėdą padaro.

Kad koks lenkiškas ar žydiškas balamūtas
Taip nesvietiškai klastuot ir vogt užsimano
Ar kad vokietis koks, vokiškai pameluodams,
Taip ponus, kaip ir būrus, apgaut pasidrašin,

Tai nesidyviju, nės jiems toks prigimė būdas.
Ale ką mislijat, kad toks tūls randasi smirdas,
Kurs lietuviškai kalbėdams pradeda branyt
Ir visai n'atboj, kad Krizas Krizą prigauna?

Ak dyvai, kad jau dėl mūs vierni liesininkai
Su viernais vartais visur dūsaudami skundžias.
Juk baisu klausyt, kad, ant česnių susibėgę
Ir brangvyno būriškai prisiriję, būrai
Kits kitam klastas ir šelmystes pasižįsta
Ir iš savo griekų sunkių šūtkas pasidaro.
Viens apbranijęs liesininką giriasi šelmis,
O kitsai vartus priviliojęs juokiasi smirdas.
Šis, akis užsipylęs ir dūkiu svyrinėdams,
O ansai, iš viso jau po suolu nupuolęs
Ir kone merdėdams, dar būrų giria vagystę.

Ak tu šventis dieve, kokią gi gadynę sulaukėm!
Ak kokios tamsybės jau apjekino svieta!
Pons ir tarnas jo peklon tikt bėga, tikt bėga.
Dievą viens nieku laikydams juokiasi šelmis,
O kitsai, kad jam įtiktų, niekina dievą.
Tūls, kruopas nedarytas ir vos pasukas ėsdams,
Po vargų našta kasdien vaitoja pakumpęs;
O dar ir toksai utėlius juokiasi dievui!
Skundžias neprietelius, kad ponai vargina svieta
Ir kad būrams jie paskutinį lašina kraują;
O tačiaus linksmai nusipešt į karčema bėga,
Taip kad panedėlyj dar krapšto kruviną snukį."

„Ak, — tarė jam Enskys, pas kūmą Krizą sėdėdams, —
Pričkau, tu per daug jau mūs išniekini būdą;
O dėl ko tu taip lietuvninką nabagėlį
Išdarkai, jo šelmystes visas pasakydams ?
Ar nedabojai, kad visi taip elgiasi būrai?
Švėds, maskolius, lenks ir žyds kitaip nepadaro,
O ir vokietis, prancūzui «vui» pasakydams,
Taip kaip tikras koks prancūzas moka prigauti.
Juk ir tu, gaidau, šaltyšium dar nepastojęs,
Su kitais draugais linksmai mokėdavai elgtis.
Ei kiekisyk, su mumis tamsoj į girę nučiuožęs,
Padarynėms, kaip mes, visokius vogdavai uosius!
Ale beje tu vis kytriai prisivogti mokėjai;
Todėl ir vartai tave dar niekad os nenutvėrė.
O štai mus nabagus glūpus (tikt gėda sakyti)
Jau tiekisyk ir taip aštriai liesininks koravojo,
Kad, manding, klastuot ir vogt jau reiks pasiliauti."

„Rods, — tarė Selmas, — nei vienam klastuot nepareitis,
O lietuvninkams dar juo daugiau nepritinka.
Žinot juk visi, kaip kožnas Lietuvą giria
Ir kaip daug svetimų žmonių, kad mus pamatytu,
Iš visų kampų šio svieta jau susibėgo.
Ne tikt vokiečiai visoki mus pažiūrėti,
Bet ir daug prancūzų mus mylėt susirinko;

Taip kad ir lietuviškai kalbėdami valgo
Ir jau rūbais mūs, kaip mes, vilkėti pagavo;
Tikt margų marginių dar nešioti nedrįsta.

Taigi pameskim jau tokį netikusį būdą,
O viernai visur ir viežlybai pasielkim,
Taip jau ir svetimi mus būrai girt nesigėdės.
Juk mums dievs aštriai, kaip žinom, zokaną duodams,
Draudęs yr klastas visas ir visą vagystę
Ir nei šiaip, nei taip prigaut mums nedavė valią.
Kad Dočys ar Joks Mykolui pavagia stungi,
Ar kad Kekė, ką neviežlybai panorėjus,
Su klasta slaptoms Katrynos atima ražą,
Tai jau didis grieks; ne, taip užsigeisti netinka.
Ei kas tai per grieks, kad kartais didelį rąstą
Šis ar tas, ar ans pasikirtęs pradeda skaldyt
Ar kad aužuolus šulnus durnai sukapojęs
Duoną kept ar ką džiovint į kakalį kiša!
Ar nebūt ir keras koks tam reikalui tikras,
Ar kūlelis, iš žagarų sausų padarytas?"

„Jaugi gana, kaimynai! — Pričkus šaukti pagavo,
Kas krivulei reik, išmanomai pasisakėm,
Bet, kas dar žiemai reikės, trumpai pasakykim.
Žinot, kad ugnis, kurią mes skildami darom,
Daug naudos ir daug iškadų gal padaryti.
Kad, pasikūręs ją, kuklius ar šiupinį verdi
Ar kad, kepdams ką gardžiai, pas kaminą sėdi,
Tai tau iš drūtų minkšti pasidaro kašniai.
Ei koktu dūšelei, kad didei prisivargęs,
Susnigts argi sulyts pas šiltą kakalį traukies
Ir mylėdams jį pamaži jau pradedi snausti.
Ar negerai, kad dievs ugnelę mums dovanujo?"

Bet ir malkos reik, kad nori stubą pašildyt
Ar kad kokį sau prisikaitęs šutini puodą.
Mistryk tikt, kas būt iš mūs, kad virt užsigeidę,
Kas mums reik, nei šio, nei to nerastume sviete.
Tai jau kiauliškus reikėtų jovalus ėsti.

Ogi ką veiktumbim, kad kuočės, peršalę smarkiai,
Užkakalės šiltos nerastumbim pasislėpti,
Bet nei žvėrys ant laukų bėginėdami vargtum?
Taigi nevenk, žmogau, kassyk, kad viralą verdi
Ar kad šildytis kytriai pas kakalį timsai,
Tam dėkavot, kurs ugnį tau ir šilumą davė.

Ale nepykit, kad aš jums, kaip puolasi šulcui,
Dargi daugiaus, kas reik, trumpu žodžiu pasakysiu.
Tas ugnies skaistums, kursai mums žibina stubą
Ir, kad verdam ką, valgius iššutina puode
Ar žiemos čėse, kad reik, mums kakalį šildo,
Ta liepsna, klausykit tikt, kad mes nedabojam,
Daug, ak, daug iškadų gal ūmai padaryti,
Taip kad jos smarkums, tamsoj pasikėlęs,
Ne tiktai mūsų būriškas sudegina šėtras,

Bet ir poniškus butus supleškina greitai.
Juk girdėjot, kaip dusyk puikiam Karaliaučiu
Dėl raspustos ir sunkių griekų pasidarė.
Argi nematėte jau daug tokių nabagėlių,
Ubagais einančių, kurius sušutino liepsnos?
Tūls iš jų sau pats, be proto kakalį kurdams,
O kits, taukus spirgindams, susvilino namą.
O kiek sykių glūps ir nuopertas savavalninks,
Pypkį sau užsidegęs, tarp šiaudų nusibasto
Ir, žėlėk dieve, taipo supleškina kiemą,
Kad iš viso tikt vos gals tvoros pasiliekti.
Taip paskui toks neprietelius, iškadą padaręs,
Ir nei koks baisus razbaininks sviete nerimdams,
Jau pasislėpt ir šen, ir ten tikt bėga, tikt bėga.
Taigi dabar bylinėk su juom, taip ubagu tapęs.

Argi netyrėte, kaip mūsų mylimą Krizą
Pernai neprietelius Dočys susvilino visą?
Tas širdings žmogus, kaimynu mūsų bebūdams,
Kožną vis lietuviškai mylėdavo sėbra.
Ypačiai ir labiaus šeimyną jis savo miela,
Kaip save patį čėdydams, mylėt nepatingo.
Darbą nei vienam jisai n'uždėdavo sunkų,
O prisidirbus kiekvienam, kaip reik gaspadoriui,
Vis gardžiai keptus ir virtus duodavo kąšnius.
Tikt dyvai klausyt, kad Lauras, mūs pakamorė,
Krizo kelnores ir kuknę pradeda garbint.
To žmogaus namelius Dočys kaip jau paminėjau,
Pypkį sau užsidegęs ir kirmyt nusibastęs,
Naktyj prieš gaidžius taipo supleškino pernai,
Kad iš namo jo vos kuolas viens pasiliko.

Ak mano kaimynučiai, ak širdingi broleliai!
Aš dėl dievo jus meldžiu, n'užmirškite Krizo;
Ir kad jums jisai pasiklonios, ubagais eidams,
Ben nepadyvykit jam, jo pamatydami skrandą,
Ir kad jis Tėvemūs skaitys, nebarkite biedžių.
Nės kas naktyj jam, žėlėk dieve, pasidarė,
Tai mums per pietus kasdien dar gal nusiduoti,
Kad mes, kaip tūls vokietis, prastodami dievą,
Šelmystes padaryt, klastuot ir vogt nesiliausim.

Taigi mokinkis, miels žmogau, čėsu pasirūpint,
Kaip žiemavojant tau reikės kasdien pasielgtis.
Šalant be šiltos stubos išbūt negalėsi,
O šaltos kuršolės srėbt ir surbt nenorėsi.
Todėl tankiai tau reikės ugnies prasiskilti
Ir ašuočių ant ugniavietės pastatyti.
Tikt, minau, saugokis, kad, sau kakalį kurdams
Ir pasikepdams ką bei skanų viralą virdams,
Nei save patį, nei kitus draugus nepažeisi.
Juk girdėjai, kaip Dočys ansai savavalninks,
Krizui negandas, vargus ir gėdą padarė.
Todėl nemiršėk kasdien į kaminą žvilgtert

Ir kytriai krapštyt, kad suodžių kas pasidarė.
0 stuboj nevalia sukraut ant kakalio skiedras.
Šiukštu čia džiovint ar džiaut ben pagalį vieną.
Žinot juk visi, kokį mes urdelį turim
Ir kaip vyriausybė tą ketina pakarti,
Kurs kaip kietsprandis šaltyšiaus žodį paniekins.
Bet ir tai negerai, kad kartais ko pasigedęs
Naktyj į tamsius kampus su žiburiu kopi
Ar ant vaikpalaikių, kaip tėvui reik, nedaboji."

Pričkui taip šaltyšiška būrus bemokinant,
Štai ant ūlyčios toksai pasidarė šūvis,
Kad ir žemė su visais daiktais padrebėjo,
0 stuboj langai, naujai taisyti, sudrisko.
Kožnas šūvį tą girdėdams taip nusigando,
Kad apgaišę tuo keli po suolu nupuolė;
Bet kiti tarp jų, daugiau turėdami proto,
Iš stubos Plaučiūno tuo kūliais išsiriti
Irgi bekapanojant ant kiemo Duraką rado.
Nės Dočys varnienos est permier užsigeidęs,
Biedžiui tam glūpam loduotą puloką davė,
Liepdams, kad jam tuo nušautų dvylika varnų.
Duraks, paikas vaiks, gaspadoriaus savo pakluseš,
Varnų mušt tuojaus kiek; reik su puloku bėgo.
Štai, ant kraiko jis išvydęs didelę varną,
Šovė taip durnai, kad šaudams uždegė skūnę
Ir kaimynų tuo visas supleškino trobas;
Bet ir Duraką puloks perplyšdams pagadino.

Tokiai negandai, žėlėk dieve, nusitikus,
Tuo pons amtsrots su tarnais visais pasirodė
Ir tyrinėdams klausė, kaip ugnis pasikėlus.
Štai kiekviens, širdingai verkdams irgi dūšaudams,
Dočio neprieteliaus ir varnų jo paminėjo.
Amtsrots su tarnais, kalbas girdėdami tokias,
Dyvijos didei ir Dočį bardami spiaudė.
Bet dar to negana. Raspustą reik koravodint.
Todėl su lenciūgais jį drūtai surakino
Ir surakintą taip ant rogių nuvežė sūdyt.

Po penkių dienų daugums susirinko sūdžių
Ir daugybę liudininkų tuojaus suvadino.
Štai tuo Milkus ir Enskys su Bleberio žentu,
Lauras ir Laurienė, Kekė su Pakuliene
Liudyt ir ant Dočio skūst anksti nukeliavo.
Taipgi dabar visiems jau viežlybai susirinkus,
Dočį provninkai atvesdint urdelį davė.
Jis didei dūšaudams provninkams pasirodė.
Ponai klausė jį, kaip sūdžioms reik tyrinėti,
Kad jie provą nor kožnam vertai padaryti;
0 ir liudininkai visi, provon suvadinti,
Liudijo taip vertai, kad ponai liudymą gyrė.
Bet Dočys girdėkit tikt, rankas įsirėmęs,
Provninkams visiems nei gero nedavė žodžio.

„Kas jums rūp, — tarė jis, — jūs provninkai maloningi,
Kad, varnienos kartais aš išsikept užsigeidęs,
Varnų ben porelę sau pietums nusišauju?
Ar nepavelijo gaišint jas mūsų karalius?
Tarp lietuvninkų daug yr išdykusių būrų
Ir bernų daug yr, kurie tą niekina valgi;
O man vis viens miers, kad tikt mėsos prisivalgau.
O jūs biedžiui man kąsnelį tokį pavydit?
Ar ne gana, kad aš jums varnų nunešu kojas
Ir, kaip būrui reik, sugavęs dvylika žvirblių,
Galvas nusuktas kasmets jums duot nesistengiu?
Taigi ben irgi manęs ben kartą jau susimilkit,
Kad aš iš bėdos, gaivindams savo dūšėlę,
Varnų ben kelias išsikept kasmets nusišaudau.
Juk jūs, ponai, mus, būrus, jau taip nustekenot,
Kad paskiaus mums ėst reiks žiurkes irgi pelėdas."

Pričkus su kitais šaltyšiais, Bleberio sėbrais,
Dyvijos didei, dyvus girdėdami tokius.
„Ak, — tarė viens tarp jų, — toktu su mūsų gadyne,
Kad savavalninkai, drausmės n'atbodami ponų,
Sau ir artymui biednam iškadą padaro.
Ar ne gana pons amtsrots mus, kaip tėvs pamokindams,
Draudęs yr su pūčkoms ant padvarių šaudyt?
O kiek syk kunigai, mišias laikydami, barė,
Kad mes ponams, kaip mums reik, klausyt nenorėjom.
Taigi dabar žiūrėkit tikt, kas mums pasidarė!
Ak Dočy, Dočy, tu mūs klausyt nenorėjai,
Kad tave mes visi viernai graudendami barėm!

Rods, žėlėk dieve, mūs viešpatys maloningi
Būrą, vis pinigų daugiau norėdami, lupa.
Kad Dočys porelę varnų kept nusišauja
Ar čerpėj nešvankią jų sau sutina mėsa,
Rods negražu girdėt ir būrui didelė gėda.
Ale ką veiks žmogus stokodams ir badu mirdams?
Dėl bėdos juk kartais daug dyvų nusiduoda.
Tikt permier negerai, kad kuočės glūps savavalninks
Šaudydams durnai kitiems supleškino namą."

Taip visiems besiskundžiant vakmistras atsibastė
Ir šaltyšiams į Karaliaučių paliepė rengtis.
Tuo pilvots Kurpiūns, vyriausias jų pakamorė,
Vakmistrui pasikloniodams kepurę nuvožė
Ir, kas tarnui reik, atlikt viernai pažadėjo.
Taip po tam jisai, suvadinęs dvylika šulcų,
Urdelį davė po penkių dienų pasirodyt.
Tuo jie visą Vyžlaukio sujudino valsčių,
Taip kad iš visų pašalių susirinkę būrai
Nei koks skruzdėlyns visur kribždėti pagavo.
Rods taip reikia padonams ponams savo paslūžyt
Ir atlikt viernai, kad juos jų spaudžia malonė.

„Ak, — tarė Lauras, viežlybus žodžius pasakydams, —
Ak, katrul jau čėsas mūsų nelabs nusibastė!

Kožnas juk žioplys, vargdienių nugarą lupdams,
Savo malonę dar iškelt ir girt nesigėdi.
Kaspars (juk visi pažįstat Kasparą smarkų),
Tas nevidons baisus, vis poniškai pasipūtęs,
Nei erškėtis koks nabagėlių gandina būrą;
O jo dumčius Daugkalba, toks jau balamūtas,
Rėkaudams vis nei gaidys savo skiauturę rodo.
Ak, kaip maž tokių, kurie, valdydami svieta,
Gailis savo žmonių kaip reik ir atmena dievo."

„Tu, — tarė Pričkus jam, — saugokis Kasparą kibint
Ir tylėk, kad dumčius jo tau muša per ausį.
Dumplės yr naudingas daikts į kaminą pūsti,
Bet prieš vėjus pūst dar jos niekadoms nederėjo
Ir debesių greitų žingsnius stabdyt negalėjo.
O ar gal ereliui žvirblis glūps prisilygint,
Ar bloga varlė prieš liūtą didelį stengtis?
Taigi dabokis su ponu pasipūtusiu šūtyt
Ir laikyk savo snukį, kad kalboj nepariktų."

Tuos žodžius visiems gi begirdint ištarė Pričkus
Ir, į kailinius išverstus tuojaus įsinėręs,
Amtsroto javelius iškultus į Karaliaučių
Su kitais viernais šaltyšiais nuvežė greitai.
Bet ir vakmistrui pons amtsrots buvo paliepęs,
Kad ir jis su Pričkum ant pinigų padabotų.
Nėš to amtsroto šykštumas buvo be soties,
Ir kad kartais jis vargdieniui duodavo grasi,
Tai tuo tris naktis dėl to miegot negalėjo;
O, išaušus jau, taip daugel ašarų verkė,
Kad jo slūginės ir bernai visi nusigando.
Tarnas jo Šlapjurgis su merga Susukate
Sako, kad jisai dėl to taip ubago baidos,
Kad jam naktyj apmauduot ir verkt nereikėtų;
Nėš jam šilings duots sapne kaip grieks pasirodo
Ir tamsoj vis ik išauštant gandina žiedžių.
Bet dumčiuks jo, kurs kasdien jam patalą kloja
Ir kasnakt, kad kožnas jau sau miegt įsigūžtęs,
Skarbus sergėt tur, penkias liktis užsidegęs,
Sako, kad jo pons daug syk didei nusigandęs
Irgi drebėdams prieš gaidžius iš patalo šoka.
Nėš prieš gaidgystę vis jam bilduks pasirodo
Ir jo skrynę su skarbais į kaminą velka.
Todėl jis kasryts, kad jau vėl užteka saulė,
Klūpodams kaip tikras nars pas atdarą skrynę,
Už išlaikymą skarbų Tėvemūs pasiskaito.

Todėl irgi dabar šaltyšiams į Karaliaučių
Dergiant su karališkais grūdais nukeliavus,
Verkė jis kasdien ir naktyj rimt negalėjo.
Kartais keikė taip, kad jo vaikai nusigando,
O vėl kartais iš knygelių poterius imdams
Irgi dūsaudams pas knygas aukštyn pažiūrėjo.
Taipgi bevargstant jam ir gėdiškai bedejuoiant,

Štai viens jo tarnų pargrižęs jam pasirodė
Ir pasikloniodams, kaip tarnui reik pasikloniot,
Jam kupčelninko Mikolo gromatą davė.
Amtsrotui laiškus atplėšiant irgi beskaitant,
Štai ir Pričkus jau parčiuožęs iš Karaliaučiaus,
Ale dūsaudams ir liguostas jam pasirodė;
Nės jau žilas buvo žmogus ir sirgdavo tankiai.
Amtsrots, tris žakus naujų skarbų pamatydamas,
Vėl atsigavo ir sunkiai dūsauti paliovė.
Bet kaip jo tarnai, kiek yr, surokuoti pagavo,
Štai kokia nečėstis! Šilingo pasigedo
Amtsrots dėl iškados tos taipo nusigando,
Kad per visą naktį vėl miegot negalėjo,
O, išaušus jau, taipo sumušdino Pričkų,
Kad vos tris dienas sulaukęs numirė biedžius.
Bet ir vakmistrui taip smarkiai mušė per ausį,
Kad ir jis penkias dienas ant patalo sirgo;
O būrus visus, kurie jo pardavė grūdus,
Liepė todėl pliekt, kad jie pasivėlinę buvo
Ir tiek rūpesčių sunkių jam buvo padarę.
Tai, broleliai, tai visa šio svieto malonė!
Tiek nusipelnom, kad viernai atliekame slūžbą!
Juk jau, kas tikt nor, tas būrišką nabagėlį
Stumdo šen ir ten nei kokį šunį nevertą.
„Tič, — tarė Selmas, — ne per daug dėl to nusiminkim!
Juk be dievo sviete nieks negal nusiduoti.
Ponai žemės šios negal be jo ponavoti,
O mes būrai vėl be jo negalime vargti.
Kožnas tur, kaip dievs jam skyręs yr, pasikakint.
Tas, kurs užgimdams aukštai kaip pons atsisėdo,
Mislyt tur, kad jį tenai miels dievs pasodino;
O tasai, kurs užgimdams būru prasidėjo,
Gėdėtis vyželių būriškų neprivalo,
Kad tikt viežlybai kaip reik atliekt savo darbus
Ir labiaus, kad jis širdingai bijosi dievo.
Tu savavalninke didpilvi, vis pasišiaušęs
Ir nei žaibas koks žaibuodams gandini būrą,
Ar tu ne taip jau kaip biedžius toks prasidėjai,
Ir moma taip tau, kaip jam, pasturgalį šluostė?
Kas tau liepė vargdienį nuliūdusį spardyt
Ir pasidžiaugt dėl to, kad jis vaitoja dejuodams?
Dievs ant sosto prakilnaus tau paliepę sėstis
Ir piktus koravot bei baust tau įdavė šoblę;
Bet teisiuosius kirst ir durt tau nedavė valią.
Taigi dabokis, aštrų kardą savo pakeldams,
Kad n'įžeistumbei tau klausantį nabagėlį.
Ale matau, kad tu, tyčioms akis užsimerkęs,
Vieryt jau bijais, kad dievs visur tave mato
Ir kad kartą jis atdengs tavo visą raspustą.
Tič tikt, ik sūdžia šio svieto tau pasirodys
Ir ponus taip, kaip ir mus, sūdop suvadinęs,

Algą kiekvienam, kaip pelnęs yr, sudavadys.

0 jūs vargdienėliai, jūs vyžoti nabagai!
Jūs baudžiauninkai, bernai ir kaimenių kerdžiai,
Ir kas dar daugiau yr stenančių nabagėlių,
Ramdykit ben ašaras irgi paliaukite verkę!
Žinom juk visi, kas pernai mums pasidarė,
Kaip, žėlėk dieve, pons amtsrots mūsų nabašninks
Numirdams nuoglai mums raudą didę padarė.
Ak, pon amtsrot, ak, dėl ko mums numirei pernai?
Žinot juk, kaip mes, per daug raudodami biedžiai,
Ak, žėlėk dieve, baisingą sukata gavom,
0 daugums, užkimęs jau, kalbėt negalėjo.
Ogi dabar, kad vėl iš naujo verkt nesiliausim
Ir ilgiaus nesvietiškai vaitodami kauksim,
Tur mūs akys iškirmyt ir kūns nusidovyt.
0 kas bus paskui, kad jau gyvent nederėsime
Irgi karaliui, kas mums reik, atlikt negalėsime?
Ūkius mums atims ir nešt lieps ubagų krepšą.
Taigi nešūtykim, kad ponai skiauturę rodo
Ir velnių vardus kasdien rokuodami keikia.
Dievs kiekvieną kartą ras, kaip yr pažadėjęs,
Ir kožnam atlygins, kaip jis yr nusipelnęs.

Jaugi gana šiamsyk vaitojus irgi dejavus!
Skirkimės irgi namo, tiesiog vandruot n' užsimirškim.
Tikt girdėkit, kaip ant mūs jau barasi moters,
0 vaikai ant ūlyčių bėginėdami klykia.
Jaučiai su arkliais ir karvės pašaro stena;
0 paršingos kiaulės bei išalkusios avys
Su kitais daiktais į mus žiūrėdami verkia.
Jau pargrižtam jus gaivint; ben meldžiami laukit!
Gausit, kas jums reik, ir šiandien dar prisiėsit.
Žinom juk, kaip reik bandelę mylimą sotint
Ir kiek sykių ją per dieną reikia pagirdyt."

„Rods, — tarė Lauras, — rods taip reik gyvent gaspadoriams,
Kad jie nor gyvent kytriai ir pilnavot ūkius.
Vokiečiai lietuvninką per drimelį laiko,
0 prancūzpa laikiai į jį žiūrėdami šypsos.
Šypsos rods, o tik mūsų šauną garbina duoną
Ir dešras rūkytas su pasimėgimu valgo.
0 štai, jau lašinių lietuviškų prisiėdę
Ir mūs alų su gvoltu jau visą sugėrę,
Viežlybus lietuvninkus išpeikt nesigėdi.
Tu prancūziškas žioply su šveisteriu storu
Ir kas dar daugiau susibastėt Lietuvą vargint,
Kas jums liepė mus ir žmones mūsų paniekint?
Ar negalėjot ten pasilikti, kur jus nuperėjo
Ir varles bei rupuižes jus est pamokino?"

„Ai, — tarė Selmas, — tu per daug pasakai prancūzams.
Juk žinai, kiekviens žioplys tur savo davadą.
Mes lietuvninkai barščius ir šiupinį skanų
Su lašiniais gardžiais išvirtus girdami valgom;

Ir šulnų dešrų, lietuviškai padarytų,
Dar, kad turim tikt, nei šiaip, nei taip nenugrisom;
Ne, nenugrisom dar, bet vis daugiau užsigeidžiam!
Kad prancūzpalaikis, riebių varlių prisidėdęs,
O lietuvninks, žirnių bei lašinių prisivalgęs,
Kaip krikščionims reik, dosningo n'atmena dievo,
Tai taip viens, kaip kits neverts, kad plutą nukąstų.

Žalis su dvyliu, su margiu irgi su palšiu
Yna, kad nor èst, šiaudų pamatydami kūlį;
O kad iš tikros širdies jiems primeti pluoštą,
Tuo su liežuviu jį krimst į gomurį traukia
Ir savo šiaudus vis į mus žiūrėdami braškin.
Ak kad jie lietuviškai kalbėti galėtų,
Dar už dovaną tą stalde didei dėkavotų.
Vasarą rods kita, kad pievų žydi žolelės
Ir kad kožnas daikts, lauke savo pašarą krimsdams,
Su pasimėgimu valgo ir linksmai šokinėja.
Bet kad rudenis ir žiema jau pradeda rūstaut
Ir visi daiktai, baisybių tų nusigandę,
Slepias ir pasislėpę graužia savo zopostą,
Tai jau ne miera ką skirstyt ar pasisavint,
Bet užger reik pr'imt, kaip duoda dievs padalydams.
Žinom juk ir jau daug syk ištirdami matèm,
Kaip gyvi daiktai, kad šaltis jau pasipurtin,
Slapos ir pilvus skūpai maitindami kramto.
Varlės su žuvimis, vėžiai su savo vėžyčiais
Ir kas dar daugiau po ledu gyvendami snaudžia
Ar kas giriose sumišai bėginėdami vargsta,
Vislab rods žiemos čese savo pašarą randa;
Nès dosningas dievs kiekvieną žino pasotint;
Ale su pilnoms saujoms mus vis šert nežadėjo.
Taigi nereik tuojaus nusimint, kad mūsų zopostas
Ant laukų menks rodos ar pasimažina greitai.

Juk ne pirmas mets, kaip mes gyvendami vargstam,
Irgi ne pirmas sykis jau, kaip šiupinį verdam.
Daug išleidom jau skūpų pavasario česų,
O kiek vasarų bei visokių rudenių matèm!
Klauskit tik senuosius, jūs glūpieji bebarzdžiai,
Ir girdėkit, ką jie jums pasakys prisivargę.
Jūs, vaikai glūpi, dar svieta šį nepažįstat,
Bet nei žindyti paršukai vis šokinėjat.
Dar ir jums ateis vargingos jūsų dieneles,
Kad pamaži, lėles ir žirgus savo pametę,
Iš bėdos pelnytis ką nusitversite darbus.

Mes, surukę diedai, mes gi, kuproti nabagai,
Mes taip jau, kaip jūs, ant ūlyčių šokinėjom
Ir taip jau, kaip jūs, savo jauną vasarą šventèm.
Ar tikėjainės, sulaukę rudenį kumpą,
Taip ūmai nusidovyt irgi pablogt taip greitai?
Ak, kaip veikia žmogiškos nudyla dieneles!

Kožnas viens žmogus, taip pons, kaip burs, prasidėdams

Ir vargingai užgimdams tikt pumpurą rodo,
Ik po tam tikrai, kaip dūšiai reik, prisižindęs
Auga be rūpesčių, kasdien iš pumpuro kopdams.
Ale su viena diena žiedelis dar nesirodo,
Bet reik daug dienų, ik pumpurs jo prasilukštin
Ir savo paslėptą grožybę visą parodo.
O vei silpnas daikts vos vos žydėti pradėjo,
Štai jau ir vargai tuojaus jį pradeda stumdyt.
Žinom juk visi, kaip mums biedniems pasidarė,
Kaip mes, vaikesčiais glūpais dar būdami, žaidėm.
Ak, kur dingot, ak, jūs jaunos mūsų dieneles!
Rudenis ir žiema grožybės jūsų sudarkė,
O mums, diedams, jau vainiką žilą nupynė.
Vei, broleliai, seną vėl nulydėjom metą
Ir visokius jo vargus taip jau nulydėjom.
Ką mums naujas mets ir vėl atkopardama saulė,
Kad mus sviete dievs laikys, toliaus sudavadys,
Dar ikšiol nenumanom ir žinoti negalim.

Ant laukai šalti, kurių mes nugarą minkštą
Vasarą režėm ir grūdelius bėginėdami barstėm,
Dar su ledais ir su pusnynais miegt užsikloję
Irgi nerodo, ką mums dievs dosnings pažadėjęs
Ir surokavęs yr, kaip mes dar sviete nebuvom.
Bet pamatysim, kad jau vėl su padėjimu dievo
Vasara rodysis, ir mes vėl šilumą jausim.
Čėso reik, to čėso tikt kantriai palūkėkim
Ir, ik dirvos vėl ką duos, palūkėt nepailskim.

O tu miels dieve, tu dangiškas geradėji!
Tu pirm amžių, kaip mes dar dūmot negalėjom,
Jau išmislijai, kaip kartą mes prasidėsime
Ir ko mums reikės, kad šviesą šią pamatysim.
Tu mums sąnarius ir ūmus visus dovanojai
Ir sudavadijai kiekvieną reikalą mūsų.
Tu dienas verksmų bei džiaugsmų mūsų paskyrei
Irgi nulėmei jau kožnam ilgumą dienelių.
Štai vėl čėsai senojo pasibaigusio meto
Ir visokios priespaudos su tavo pagalba
Jau nusidovijo, biedžius mus raudinę tankiai.

Ak niekingi jūs džiaugsmi šiltos vasarėlės!
Jūs žolelės blizgančios su savo grožybėms!
O ir jūs paukšteliai su saldžiais alasėliais!
Ar kas dar daugiau pas mus savo vasarą šventėt,
Jūs neprivalėt rūpintis, pas mus atsilankę,
Kaip maitinsitės ar kur šėtras savo sutversit,
Ir nei art, nei sėt, nei ką suvalyt neprivalėt;
Nės jums dievs taip dovytis ir dirbt nepaskyrė,
Bet be rūpesčių jus išlaikyt pažadėjo.
Mes griešni siratos, mes biedni nabagėliai
Rods valnybės jūsiškos pasidžiaugti negalim.
Išgi mažų dienų mus skaudžios vargina bėdos
Ir iki mirštant mūčyt mūsų dūšias nesiliauja.

Taip, kaip žinom, ir jau vėl pasibaigusį metą
Tuo po Velykų, maisto dėl, trūsinėti pradėjom
Ir daug prakaito per visą vasarą mielą
Dirbdami nuo karštų veidelių mūsų nušluostėm,
Ik zopostėliui ką susirinkom ir pakavojom.

Taipgi dabar, jau rudenį su svodboms nulydėje
Ir kaimyniškai bei viežlybai pasidžiauge,
Rūpinkimės zopostą dar pasilikusį čėdyt
Ir kad ką gardžiai pasikepsim ar išsivirsim,
Vis rytojaus ir kitų dienų paminėkim.
Nėsa dar ilgs pažygys, iki vėl vasarėlę sulauksim
Ir šviežius valgys į puodus kraudami virsim.
Nugi dabar vėl skirkimės ir su padėjimu dievo
Skubinkimės savo padarynes pamaži pasiprovyt;
Nės saulelė vėl pusnynus pradeda gandint
Ir jau vieversiai linksmi lakstydami čypsi.
Vei, vasarėlė jau pamaži prisiartina miela
Ir, kas mūsų zopostams reiks, vėl žada parūpint.

Bet be tavęs, tu dangiškasis mūsų tėtuti,
Nieks negal mums tekt, ką miela vasara žada.
Ką mums mačys priprovos, ką mūsų trūseliai?
Ar kad, sėtuves ir naujus noragus nusipirkę,
Art išsitrauksim ir grūdelius kaip reik pasisėsime?
Vislab bus niekai, ką veiksime argi pradėsime,
Kad žegnojanti rankelė tavo negelbės.
Tu mus išlaikei per visą prašokusį metą,
Tu dar ir toliau mus išlaikyti galėsi.
Ką mums vasara duos, mes rods numanyti negalim,
Bet tu jau žinai, kiek mums reikės, surokavęs.
Mes glūpi daiktai n'išmanom tavo davada;
Ir tavo mislys neigi bedugniai mums pasirodo,
Kad mes kartais per giliai pasidrąsinę žiūrim.
Taigi, tėtuti, toliau už kožną reikalą mūsų
Rūpink tėviškai, kad vėl jau vasara rasis
Ir mes vėlei ant laukų trūsinėdami vargsim."